

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W CHĘCINACH**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy
Chęciny na lata 2020-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Chęciny na lata 2020-2023 (GPOnZ), stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Chęciny.

§ 3.

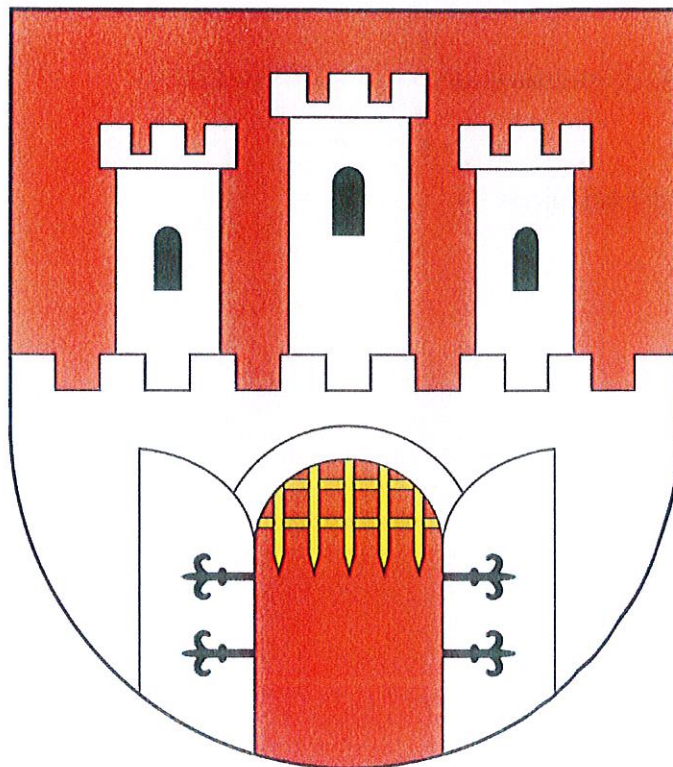
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

RADCA PRAWNY

Ewa Kokowska
KL-K-463

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Chęcinach
z dnia

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU OPIEKI
NAD ZABYTKAMI GMINY CHĘCINY
NA LATA 2020-2023**

Listopad 2024
Opracowanie: Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach
– Referat Funduszy Pomocowych i Promocji

1. Wstęp

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Chęciny na lata 2020-2023 (GPOnZ) został przyjęty przez Radę Miejską w Chęcinach uchwałą NR 259/XXX/20 z dnia 30 października 2020 r. Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Gminy i Miasta w Chęcinach.

Realizacja programu weszła w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego z 2020 r. poz. 3904 licząc od 6 listopada 2020, czyli 20 listopada 2020 r.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie i opiece nad zabytkami Burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia Radzie Miejskiej.

Uchwałą nr 581/LXXII/22 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 22 grudnia 2022 r. zostało przyjęte sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Chęciny na lata 2020-2023 za pierwsze dwa lata jego realizacji. Poniższe sprawozdanie obejmuje realizację programu w kolejnych dwóch latach od daty przyjęcia w/w Uchwały.

W GPOnZ wyznaczono dwa priorytety, kierunki działań oraz zadania. Zostały one sformułowane w perspektywie wieloletniej i wykraczały często poza czteroletni okres obowiązywania dokumentu. Realizacja zaplanowanych zadań umożliwiał podział na podokresy w powiązaniu z ustawowym obowiązkiem złożenia po 2 latach przez władze gminy sprawozdania z wykonania GPOnZ. Wykonanie sprawozdania, zostało poprzedzone oceną poziomu realizacji GPOnZ, która uwzględnia: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania GPOnZ oraz efektywność ich wykonania.

2. Stopień realizacji działań w ramach Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

W związku z wyznaczonymi w GPOnZ celami głównymi w okresie sprawozdawczym samorząd gminy Chęciny w kwestii dziedzictwa kulturowego powinien kierować się następującymi priorytetami:

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy, jako element rozwoju gospodarczo-społecznego gminy Chęciny.

PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Chęciny.

2.1. Realizacja działań i zadań w ramach Priorytetu nr I

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy, jako element rozwoju gospodarczo-społecznego gminy Chęciny.

1. Podjęcie działań mających na celu podniesienie atrakcyjności krajobrazu kulturowego gminy na potrzeby edukacyjne, społeczne i turystyczne.

a/ Współpraca oraz wspieranie działań instytucji oraz organizacji turystycznych, takich jak Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach, Centrum Informacji Turystycznej i Historycznej Gminy Chęciny,

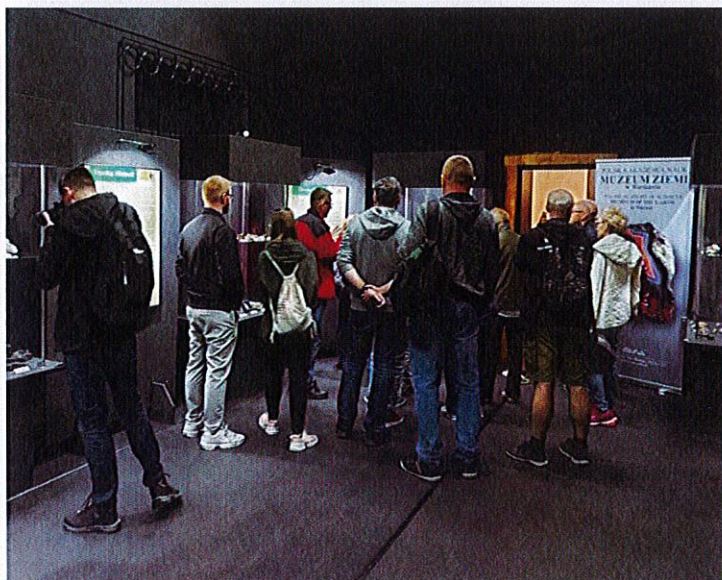
w zakresie ustalenia potrzeb rozwoju bazy turystycznej i propagowania walorów gminy oraz rozwinięcia informacji turystycznej w miejscach najliczniej uczęszczanych przez turystów.

Gmina Chęciny w trybie ciągłym ściśle współpracowała z wszystkimi instytucjami oraz jednostkami organizacyjnymi w celu ustalenia potrzeb rozwoju bazy turystycznej oraz propagowania jej walorów. Dzięki tej współpracy mieszkańcy oraz odwiedzający gminę Chęciny turyści wzbogacili swoją wiedzę na temat potencjału turystycznego. Poniżej przedstawiamy kilka przykładów zrealizowanych działań:

- **Noc Muzeów** to doskonała okazja do bezpłatnego zwiedzania wielu obiektów kultury. Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego w Miedziance dołączyła do ogólnopolskiej akcji Noc Muzeów. Na zwiedzających czekało wiele atrakcji. Spragnieni historycznych tajemnic i bliskości przyrody mogli wybrać się na wyjątkowy spacer z przewodnikiem, a fani kina obejrzeć film pt. „Tajemnica dzikiego szybu”.

Organizatorzy przygotowali ciekawy program, który przyciągnął wielu turystów. Wydarzenie rozpoczęło się od obejrzenia wystaw stałych i czasowych. Następnie, przewodnik zabrał zwiedzających na wyjątkowy spacer „oczami wyobraźni”. Dzięki ciekawym opowieściom przewodnika i spacerze dokładnie po tych miejscach, w których przed laty znajdowały się kopalniane budynki i szyby, zwiedzający jeszcze lepiej poznali historię górnictwa kruszcowego w Miedziance, a miejsce ożyło.

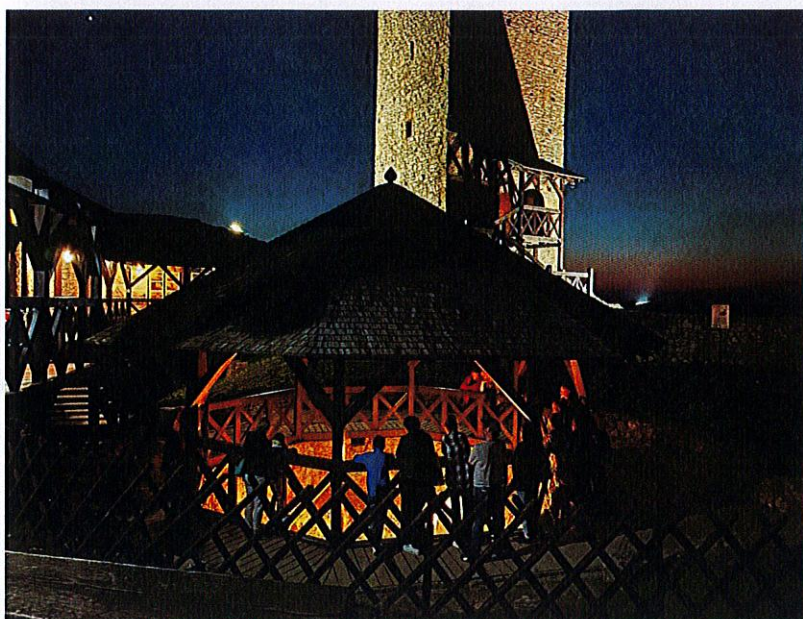
Idealnym dopełnieniem nocnego zwiedzania była także projekcja filmu pt. „Tajemnica dzikiego szybu”, który stanowi ekranizację powieści Edmunda Niziurskiego – „Księga urwisów”. Widzowie mogli zobaczyć w nim autentyczne ujęcia z Góry Miedzianki z lat 50-tych oraz kadry z zamkniętych już jaskiń i sztolni.

- W ramach Europejskiej **Nocy Muzeów** Zamek Królewski w Chęcinach i Zabytkowa kamienica „Niemczówka” udostępnione zostały do zwiedzania w godzinach nocnych. Była to wyjątkowa, okazja by zobaczyć uroki chęcińskiej warowni oraz kamienicy Niemczówka nocą.

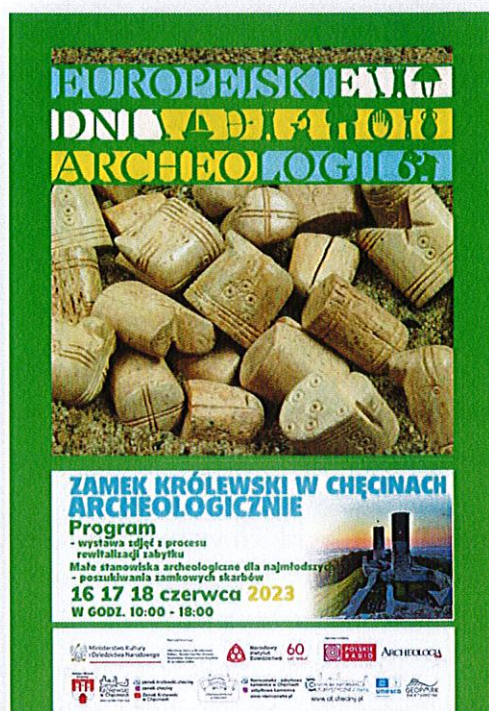

- W okresie od 01.05.2022 do 30.04.2023 W Muzealnej Izbie Górnictwa Kruszcowego w Miedziance można było zwiedzać czasową wystawę pt.: „Minerały i skały ozdobne Polski”. Wystawa była merytorycznie opracowana przez Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Okazy mineralogiczne pogrupowane były według klasyfikacji geologicznej z objaśnieniami na tablicach informacyjnych. Na wystawie można było zobaczyć kryształy z grupy kwarcu, przepiękne agaty oraz najcenniejsze polskie kamienie ozdobne chryzoprazy i nefryty.

- **Europejskie Dni Archeologii na Zamku Królewskim 2023**

W dniach 16 do 18 czerwca 2023 r. odbyły Europejskie Dni Archeologii na Zamku Królewskim w Chęcinach, podczas których zaprezentowano bogactwo dziedzictwa archeologicznego. Zwiedzający mieli wyjątkową okazję na poznanie zabytkowego obiektu od strony archeologicznej. Zaprezentowana została unikatowa wystawa fotografii, pokazującą inne oblicze Zamku. Opowiedziana została historia związana z odkryciami dokonanyymi w procesie rewitalizacji zabytku przed dziesięć laty i wskazano ciekawe miejsca warte uwagi. Najmłodsi turyści zostali zachęcani do własnych poszukiwań skarbów. Na specjalnie utworzonych „stanowiskach archeologicznych”, przy użyciu pędzelka i łopatki każdy mógł podjąć próbę odnalezienia swojego skarbu.

- **Organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa 2023 na Zamku w Chęcinach**

Ogólnopolskim koordynatorem obchodów był Narodowy Instytut Dziedzictwa, dzięki któremu, przy pomocy regionalnych i lokalnych organizacji pozarządowych oraz władz samorządowych powstała wyjątkowa formuła edukacyjna. Koordynatorem w naszym regionie był Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego. EDD to cykliczny projekt kulturalno - społeczny, dzięki któremu mieszkańcy całej Europy mogą poznać zabytki, również te niedostępne na co dzień. Organizowanie lekcji muzealnych, rekonstrukcji historycznych, koncertów, spektakli, wystaw, turniejów czy zabaw dla dzieci, gier terenowych, kiemaszów, biesiad, pozwoli w sposób przystępny i ciekawy osiągnąć cel, jakim jest edukacja historyczna i kulturalna, poznanie korzeni europejskiej kultury oraz dialog międzykulturowy.

Zamek Królewski w Chęcinach, będąc niemal żywym przykładem naszego dziedzictwa kulturowego, także włączył się w inicjatywę, przybliżając swoją historię poprzez odkrywanie swych tajemnic z zamkowym przewodnikiem.

W ramach EDD Zamek Królewski w Chęcinach zaprosił na wspólne odkrywanie historii warowni chęcińskiej z zamkowym przewodnikiem. Przez dwa wrześniowe weekendy, 9-10, 16-17, turyści mogli spacerować po zakamarkach jednego z najpiękniejszych zabytków w Polsce. Poznali wielowiekową historię obiektu i tajemnice ukryte w legendach.

- „Podróżnik Europejski” także na Zamku Królewskim w Chęcinach oraz w Zabytkowej Kamienicy „Niemczówka”!

W ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich w 2022 roku Urząd Marszałkowski w Kielcach przygotował dla dzieci i młodzieży unikatowy Paszport turystyczny.

W akcji „Podróżnik Europejski” brały udział 24 fantastyczne miejsca w regionie świętokrzyskim, które łączy fakt, że skorzystały z unijnych dotacji i dzięki temu mogły się rozwijać i poszerzać swoją ofertę. Młodzi wędrowcy, zwiedzając, przy okazji mogą zbierać pieczątki, a taki Paszport z pewnością był świetną pamiątką z pobytu na Ziemi Świętokrzyskiej. Na mapie miejsc do odwiedzenia znalazły się również Zamek Królewski w Chęcinach oraz Zabytkowa Kamienica „Niemczówka”.

- **Współpraca Gminy i Miasta Chęciny z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN**

Dzięki staraniom samorządu gminy i miasta Chęciny prace nad powstawaniem wystawy stałej i zagospodarowaniem wnętrza remontowanego budynku Synagogi merytorycznie wspierali specjaliści z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, prestiżowej i doświadczonej instytucji, jednej z najbardziej znanych tego typu w Europie.

b/ Podjęcie współpracy z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania obiektów zabytkowych na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w celu informowania i ułatwiania dojazdu do tych obiektów.

Gmina Chęciny ściśle współpracowała z instytucjami odpowiedzialnymi za oznakowanie obiektów zabytkowych na drogach wojewódzkich, powiatowych, tak aby informacja o zabytkach znajdujących się na naszym terenie została tam umieszczona.

c/ Sukcesywne ustawianie tablic informacyjnych zawierających historię oraz opis obiektu przy wszystkich obiektach wpisanych do rejestru zabytku.

Gmina Chęciny we współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną podjęły starania w celu lepszego oznakowania obiektach wpisanych do rejestru zabytku m.in. o wyjątkowym znaczeniu historycznych.

d/ Merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków na odnowę zabytku z funduszy unijnych, budżetu państwa oraz dotacji samorządowych

Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach pomagał w przygotowaniu i rozliczeniu wniosków o dofinansowanie na ochronę zabytków zarówno z funduszy unijnych jak i ze środków budżetu państwa.

1. Kościół p.w. Św. Bartłomieja w Chęcinach

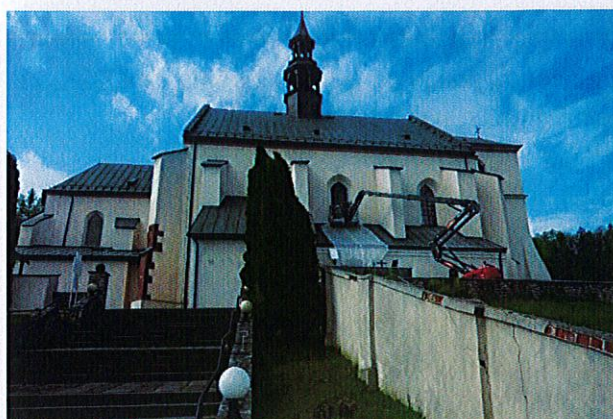
Nazwa zadania: **„Poprawa infrastruktury turystycznej w gminie Chęciny poprzez wymianę stolarki okiennej w kościele pw. Św. Bartłomieja Apostoła”**

Realizacji zadania w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 została zakończona w maju 2024. Umowa o dofinansowanie została zawarta 07.09.2022 r.

Wartość całkowita zadania: 295 699,00 zł

Wartość dofinansowania: 295 699,00 zł

W ramach zadania w budynku Kościoła wymieniono wszystkie okna, w tym 3 okna na drewniane pozostałe na aluminiowe. Okna były w bardzo złym stanie i nie spełniają obecnych wymagań technicznych stawianych tego typu elementom, ograniczając przy tym wygodę użytkownika. Wiele z tych okien było nieszczelnych. Dzięki ich wymianie nie tylko poprawiła się estetyka kościoła, ale też jego funkcjonalność i termoizolacyjność.

2. *Klasztor Franciszkanów w Chęcinach*

Nazwa zadania: **Klasztor Podwyższenia Krzyża Świętego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych: Wykonanie zabezpieczenia przeciwwilgociowego fundamentów”**

Zadanie zostanie zrealizowane na podstawie wstępnej promesy dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr 2RPOZ/2023/3700/PolskiLad z dnia 04.10.2023 oraz przyznanej Uchwałą Rady Miejskiej w Chęcinach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Chęciny wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Przewidywana wartość całkowita zadania: 495 000,00 zł

Wartość dofinansowania: 485 100,00 zł

Realizacja inwestycji w 2025 roku.

Przedmiotem zadania jest wykonanie zabezpieczenia przeciwwilgociowego fundamentów zabudowań klasztornych.

3. *Rzymskokatolicka Parafia pw. NMP Królowej w Łukowej*

Nazwa zadania: **Rozwój infrastruktury poprzez budowę parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy zabytkowym Kościele Parafialnym pw. NMP Królowej w Łukowej**

Wniosek o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość całkowita zadania: 335 000,00 zł

Wartość dofinansowania: 335 000,00 zł

Realizacja inwestycji w 2023 roku.

W ramach realizacji inwestycji wykonany został parking na kilkadziesiąt miejsc postojowych, turystyczna wiata, ławeczka, tablica informacyjna oraz nowa zieleń. Należący do parafii w Łukowej plac przeszedł zupełne przeobrażenie, stając się przede wszystkim funkcjonalny i przyjazny zarówno dla mieszkańców, jak i turystów odwiedzających wpisany do gminnej ewidencji zabytków kościół pw. Najświętszej Marii Panny Królowej w Łukowej.

4. Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętego Stanisława Biskupa Męczennika w Starochęcinach

Nazwa zadania: **Wykonanie iluminacji zewnętrznej kościoła pw. św. Stanisława Męczennika w Starochęcinach**

Wniosek o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Wartość całkowita zadania: 54 197,55 zł

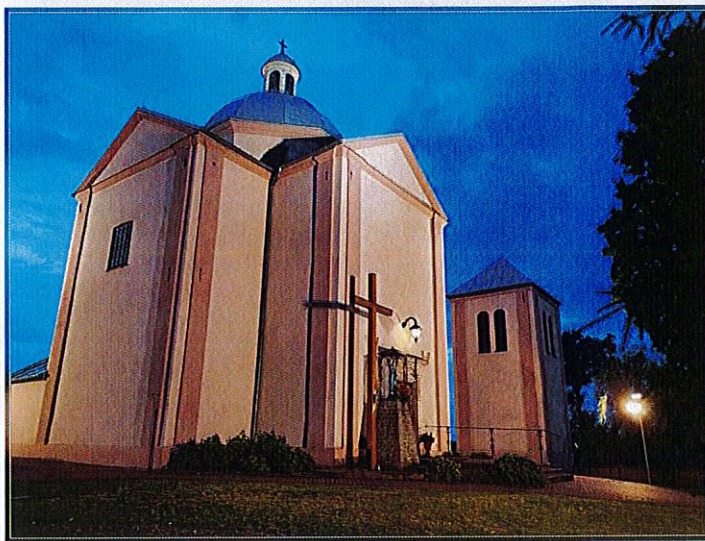
Wartość dofinansowania: 54 197,00 zł

Realizacja inwestycji w 2022 roku.

Przedmiotem operacji było wykonanie iluminacji ścian zewnętrznych kościoła, kopuły oraz dwóch wież. Iluminacja odbywa się za pomocą naświetlaczy ze źródłami światła typu LED. Barwa światła iluminująca ściany kościoła i wież w czasie mroku wydobyła kolor istniejącej elewacji. Naświetlacze zbudowane zostały na czterech słupach typu parkowego.

W ramach realizacji inwestycji wykonano:

- iluminację ścian zachodnich kościoła, jednej z wież oraz iluminację kopuły kościoła
- iluminację ścian południowych kościoła, jednej z wież oraz iluminację kopuły kościoła
- iluminację ścian północnych kościoła oraz iluminację kopuły kościoła
- iluminację ścian wschodnich oraz iluminację kopuły kościoła

5. Rzymskokatolicka Parafia pw. NMP Królowej w Łukowej

Nazwa zadania: **Renowacja zabytkowych dwóch ołtarzy znajdujących się w Kościele Parafialnym pw. Matki Bożej Królowej w Łukowej.**

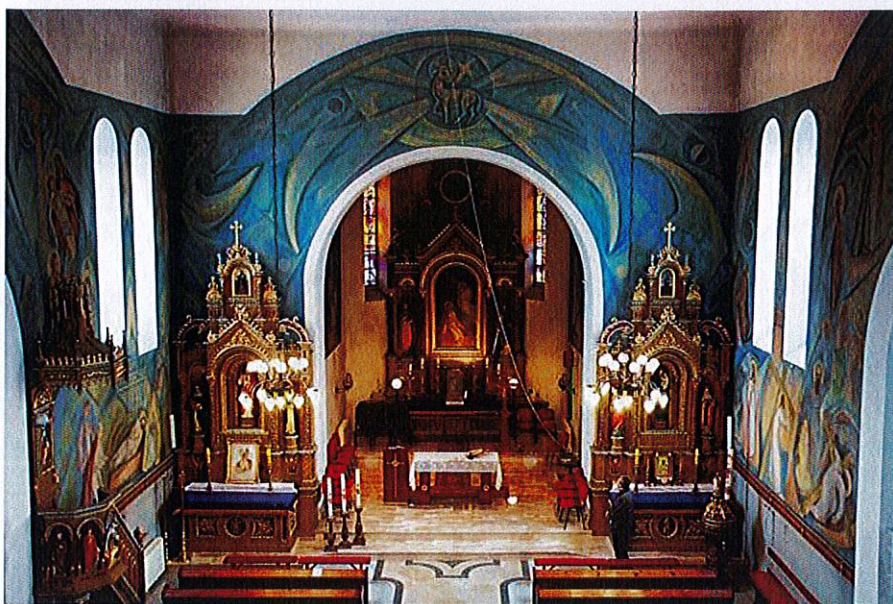
Zadanie zostanie zrealizowane na podstawie wstępnej promesy dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr RPOZ/2022/6408/PolskiLad z dnia 27.07.2023 oraz przyznanej Uchwałą Rady Miejskiej w Chęcinach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Chęciny wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Realizacja inwestycji w 2024 i 2025 roku.

Wartość całkowita zadania: 270 722,20 zł

Wartość dofinansowania: 265 307,76 zł

Przedmiotem niniejszego zamówienia jest wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich w zakresie technicznym i estetycznym przy dwóch ołtarzach: Św. Józefa oraz Przemienienia Pańskiego znajdujących się w Kościele Parafialnym pw. NMP Królowej w Łukowej.

6. *Klasztor Sióstr Bernardynek w Chęcinach*

Nazwa zadania: **Prace konserwatorskie elewacji oraz schodów przy zespole klasztornym Sióstr Bernardynek w Chęcinach**

Zadanie zostanie zrealizowane na podstawie wstępnej promesy dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr RPOZ/2022/5886/PolskiLad z dnia 25.07.2023 oraz przyznanej Uchwałą Rady Miejskiej w Chęcinach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Chęciny wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

Wartość całkowita zadania: 909 998,00 zł

Wartość dofinansowania: 885 835,85 zł

Realizacja inwestycji w 2024 i 2025 roku.

Zakres projektu:

- opracowanie dokumentacji
- prace remontowe: naprawa tynków, malowanie elewacji oraz wykonanie kamiennego cokołu od strony północnej; naprawa schodów zewnętrznych z wymiana okładziny.
- nadzór inwestorski

7. Klasztor Podwyższenia Krzyża Świętego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (Franciszkanów)

Nazwa zadania: Chęciny, zespół klasztorny (XVII w.): remont dachu, więźby dachowej i wymiana pokrycia dachowego w ośrodku „San Damiano” wchodzącego w skład klasztoru franciszkańskiego – etap V

Wniosek o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w ramach programu Ochrona zabytków 2022

Wartość całkowita zadania: 999 509,25 zł

Wartość dofinansowania: 749 000,00 zł

Realizacja inwestycji w 2022 roku.

W ramach realizacji zadania wykonano wymianę zdegradowanego pokrycia dachowego oraz więźby dachowej na budynkach wchodzących w skład klasztoru (obecnie przeznaczone pod Ośrodek San Damiano prowadzony przez ojców franciszkanów): budynek mieszkalny Ośrodka San Damiano, zaplecze gastronomiczne Ośrodka San Damiano, budynki rekreacyjno-szkoleniowe Ośrodka San Damiano, budynek bramy wjazdowej z pomieszczeniami. Zadanie zapewni ochronę budynków klasztornych przed wodami opadowymi powodującymi przecieki i zawilgocenia struktur budowlanych budynków: rozebranie pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych z blachy nie nadającej się do użytku, rozebranie elementów więźb dachowych, wymiana elementów konstrukcyjnych drewnianych, wymiana desek czołowych, odgrzybianie i impregnacja elementów drewnianych, pokrycie dachów blachą z tytan cynku, obróbki blacharskie, montaż rynien, rur spustowych, odbicie i uzupełnienie tyków na kominach.

2. Rozszerzenie zasobów prawnych form ochrony zabytków gminy Chęciny.

a/ Opracowywanie sprawozdań z realizacji zadań GPOnZ zgodnie z przepisami co dwa lata, następnie przedstawienie sprawozdania na sesji Rady Miejskiej Chęciny.

Uchwałą nr 581/LXXII/22 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 22 grudnia 2022 r. zostało przyjęte sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Chęciny na lata 2020-2023.

b/ Zadania dla gminnej ewidencji zabytków:

W okresie sprawozdawczym nie dokonywano zmian w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy i Miasta Chęciny.

c/ Systematyczne opracowywanie aktualizacji Gminnego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.

W okresie sprawozdawczym nie dokonywano aktualizacji Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.

d/ Zmiana uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane obiektów wpisanych do rejestru zabytków, uwzględniające obowiązujące przepisy dające możliwość dotowania także obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Uchwałą nr 603/LXXIV/23 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 9 lutego 2023 r. zostały przyjęte zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Moc utraciła Uchwała Nr 10/III/06 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 11.12.2006 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Uchwałą nr 685/LXXXV/23 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 27 listopada 2023 r. zostały przyjęte zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Chęciny wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków. Moc utraciła uchwała nr 603/LXXIV/23 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Uchwałą nr 692/LXXXVII/23 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 8 grudnia 2023 r. dokonano zmiany Uchwały Nr 685/LXXXV/23 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Gminy Chęciny wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków.

3. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

a/ Utrzymanie obiektów zabytkowych we właściwym stanie technicznym i estetycznym oraz prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy.

Burmistrz Gminy i Miasta Chęciny dnia 21 stycznia 2022 wystąpił z wnioskiem do Wojewody Świętokrzyskiego o przekazanie na własność gminy nieruchomości położonej w mieście Chęciny, obręb 0002, oznaczonej jako działka nr 2193/3 o powierzchni 2,8391 ha, zajętej pod cmentarz żydowski. W uzasadnieniu wniosku podano, że wskazana nieruchomość obejmuje cmentarz (kirkut) i jest związana z realizacją zadań własnych gminy z zakresu kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Decyzją z dnia: 20.07.2022 r. znak: SPN.IV.7532.63.2022 Wojewoda Świętokrzyski przekazał nieodpłatnie na własność gminy Chęciny działkę, na której znajduje się cmentarz żydowski.

Należy zaznaczyć, że decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z dnia 02.03.1991 L.dz. PSOZ.WKZ.5340/1095/91 teren cmentarza został wpisany do rejestru zabytków pod numerem rejestru A.1095. Na podstawie Informacji urzędowej WUOZ w Kielcach poinformował, że został on obecnie wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa świętokrzyskiego pod nr A. 236. W dniu 23.03.2023 roku pracownicy WUOZ w Kielcach przeprowadzili kontrolę mającą na celu weryfikację stanu zachowania zabytkowego cmentarza żydowskiego w celu zebrania materiału dowodowego. Po przeprowadzeniu kontroli zostały opracowane zalecenia pokontrolne polegające na przeprowadzeniu podstawowych prac porządkowych, tj. z terenu cmentarza usunąć złomy i wywroty, drzewa obumarłe, drobne samosiejki drzew i krzewów wraz z podrostem korzeniowym drzew oraz drzewa i krzewy wrastają w pozostałą strukturę ogrodzenia kamiennego i uszkadzające poszczególne macewy. Ponadto w Zaleceniach wskazano, że w przyszłości należy przeprowadzić konserwacje macew i prac naprawczych w zakresie pozostałości kamiennego ogrodzenia i przywrócenia

komunikacji od strony ul. Radkowskiej oraz właściwe jej rozwiązanie po stronie południowej. Dzięki realizacji zadania możliwe będą dalsze prace zorientowane na konserwacji cmentarza.

Zgodnie z powyższym Gmina Chęciny przystąpiła do opracowania programu prac konserwatorskich cmentarza żydowskiego w Chęcinach w celu przeprowadzenia prac porządkowych ujętych w Zaleceniach. Ponadto, w programie uwzględnione zostało przeprowadzenie konserwacji macew, prac naprawczych w zakresie pozostałości kamiennego ogrodzenia przywrócenie prawidłowej komunikacji, wytyczenie alejek, montaż drobnej infrastruktury, m.in. tablic informacyjnych.

b/ Długofalowa rewaloryzacja zabytkowego układu urbanistycznego miasta Chęciny poprzez systematyczną renowację kamienic.

Mieszkańcy miasta Chęciny będący właścicielami kamienic znajdujących się w obrębie układu urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków sukcesywnie dokonują renowacji kamienic, w miarę swoich możliwości finansowych. Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach nie posiada dokładnej wiedzy o środkach wydatkowanych na ten cel.

c/ Wspieranie lub prowadzenie prac porządkowych na terenach zabytkowych cmentarzy znajdujących się na terenie gminy wraz z ich oznakowaniem i ustawieniem tablic informacyjnych.

Gmina Chęciny w każdym roku wnioskuje o dodatkowe środki finansowe pochodzące ze środków Wojewody Świętokrzyskiego na prowadzenie prac porządkowych na cmentarzach i pomnikach wojennych znajdujących się na terenie gminy Chęciny. W ramach prowadzonych zadań dokonywane jest bieżące porządkowanie, koszenie i konserwacja tych miejsc. Przed uroczystością Wszystkich Świętych na grobach i pomnikach zapalane są znicze i stawiane wiązanki ze sztucznych kwiatów. Rozliczenie dotacji dokonywane jest w każdym roku przyznania dotacji.

d/ Stały monitoring oraz aplikowanie o środki z programów wspierających rewitalizację obiektów zabytkowych oraz ochronę dziedzictwa kulturowego przy ścisłej współpracy ze stowarzyszeniami, fundacjami itp.

1. Nazwa zadania: Zachowanie dziedzictwa kulturowego Gminy Chęciny poprzez przebudowę, odrestaurowanie i wyposażenie zabytkowego budynku Synagogi oraz utworzenie Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Nazwa programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020

Oś priorytetowa: 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe

Działanie: 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego

Źródło finansowania: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Nazwa programu: Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2019 oraz 2023

Nazwa Funduszu:: Fundusz Promocji Kultury

Wartość całkowita zadania: 9 233 645,84 zł

Zakładana wartość dofinansowania /EFRR/ - 5 614 653,38 zł

- ze środków Unii Europejskiej – 5 069 799,85 zł

- ze środków krajowych z Budżetu Państwa – 544 853,53 zł

W tym środki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 207 683,05 zł - 2019

1 294 378,71 zł - 2023

Realizacja inwestycji trwała do końca 2023 roku.

Gmina Chęciny wychodzi z inicjatywą stworzenia miejsca Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej. Centrum Pamięci Żydowskiej będzie kompleksowo nawiązywać do historii i tradycji żydowskiej, organizowane będą wydarzenia kulturalne, wystawy, spotkania z historykami.

Bóżnica wymagała podjęcia pilnych prac remontowych, ponieważ obecnie nie nadawała się do użytkowania, a jej stan techniczny nadal się pogarszał. Budynek nie był ogrzewany ani wentylowany. Zbyt wysoka wilgotność wewnątrz, niskie temperatury, powodowały nie tylko zagrzybienie ścian, odpadanie tynków, gnicie drewna i korozję stali, ale niszczyły również elementy konstrukcyjne. Największe zagrożenie stanowił dach, który był nieuszczelny co z czasem mogło skutkować zalaniem wnętrza obiektu.

Przeprowadzenie prac w obrębie budynku synagogi było konieczne, celem powstrzymania degradacji nie tylko wspomnianego obiektu, ale również cennego zabytkowego obszaru Chęcin. Realizacja projektu wpłynęła znacząco na podniesienie walorów estetycznych budynku, jego atrakcyjności a także poprawi jego dostępność dla turystów. Dzięki realizacji inwestycji i wykonaniu prac naprawczych budynku możliwe stało się udostępnienie turystom kolejnej atrakcji turystycznej zabytkowego miasteczka Chęciny - Synagogi. Powstałe tu Centrum Pamięci Kultury Żydowskiej umożliwiło zwiedzającym poznanie historii Żydów, licznie mieszkających w Chęcinach i regionie przed II wojną światową. Nowe, wyjątkowe miejsce prezentuje kulturę i codzienne życie ówczesnej lokalnej społeczności żydowskiej. Planowane kompleksowe prace renowacyjne, zabezpieczyły zabytek przed postępującą degradacją oraz wzbogaciły atrakcyjność turystyczną regionu.

Realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia dostępu do szeroko rozumianej kultury co wpływa również pozytywnie na zachowanie ładu przestrzennego i estetykę.

2. Nazwa zadania: Kompleksowa rewitalizacja zabytkowego centrum Chęcin – etap II

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Nazwa programu: Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020

Oś priorytetowa: 6. Rozwój miast

Działanie: 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich

Wartość całkowita projektu: 14 675 172,06 zł

Zakładana wartość dofinansowania /EFRR/ - 4 165 965,06 zł

W tym środki budżetu państwa: 260 372,82 zł

Realizacja projektu do końca czerwca 2023 roku.

Zakres projektu obejmuje:

a/ Utworzenie Parku Miejskiego w Chęcinach – realizacja zadania zakończona w 2021 roku

b/ Budowę chodnika w ciągu drogi powiatowej w Chęcinach od skrzyżowania ul. Białego Zagłębia i Kieleckiej w kierunku sklepu Biedronka wraz z zatoką autobusową – realizacja zadania zakończona w 2019 roku

c/ Przebudowę ul. Spokojnej na odcinku 200 m i przyległych do ulicy O. Czesława Domańskiego w msc. Chęciny – realizacja zadania zakończona w 2022 roku

Inwestycja obejmowała:

1. Przebudowę drogi ul. Spokojnej o następującej konstrukcji:

- podbudowa pomocnicza o grubości warstwy 20 cm z gruntu stabilizowanego cementem;
- podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie z mieszanki niezwiązanej z kruszywem o grubości warstwy 20 cm;
- podbudowa pomocnicza z podsypki cementowo-piaskowej o grubości warstwy 5cm;
- nawierzchnia z kostki granitowej /jasnoszarej/ łamanej wysokość kostki 15 cm;

2. Budowę ciągów pieszo-jezdných zaprojektowanych z kostki granitowej /ciemnoszarej/ o grubości 8cm, na podsypce cementowo-piaskowej o konstrukcji podbudowy:

- podbudowa pomocnicza o grubości warstwy 15 cm z gruntu stabilizowanego cementem,
- podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie z mieszanki niezwiązanej z kruszywem o grubości warstwy 15 cm

3. Budowę chodników /ciągów pieszych/ zaprojektowanych z kostki granitowej /ciemnoszarej/ o grubości 8cm, na podsypce cementowo-piaskowej o grubości 3 cm i konstrukcji podbudowy :

- podbudowa pomocnicza o grubości warstwy 15 cm z gruntu stabilizowanego cementem,
- podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie z mieszanki niezwiązanej z kruszywem o grubości warstwy 15 cm: w obramowaniu z krawężników kamiennych /granit/ na ławie betonowej z oporem z betonu i obrzeży granitowych na podsypce cementowo-piaskowej;

d/ Rewitalizację terenu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych – realizacja zadania zakończona w 2023 roku

Zadanie polegało na przebudowie, rozbudowie, nadbudowie istniejącego budynku wraz ze zmianą sposobu użytkowania w ramach rewitalizacji terenu po byłym SKR na: bibliotekę gminną, ośrodek kulturalny dla seniorów i dwa lokale usługowe, z wewnętrznymi instalacjami: wodociągową, kanalizacji sanitarnej, gazową, centralnego ogrzewania z kotłownią gazową, chłodzenia, wentylacji mechanicznej, elektryczną, fotowoltaiczną i odgromową wraz z zagospodarowaniem terenu obejmującym: drogę wewnętrzną, miejsca postojowe, komunikację pieszą, miejsce do gromadzenia odpadów stałych, małą architekturę, mury oporowe; i infrastrukturą techniczną obejmującą instalacje: wodociągową, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, elektryczną z oświetleniem terenu; oraz rozbiórka obiektów budowlanych wraz z infrastrukturą techniczną kolidującą z inwestycją.

e/ Budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej do Zamku Królewskiego w Chęcinach wraz z przepompownią wody – realizacja zadania zakończona w 2023 roku

Przedmiotem inwestycji była budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej do Zamku Królewskiego w Chęcinach wraz z przepompownią wody i instalacją elektryczną zasilającą tą przepompownię.

Realizacja inwestycji umożliwiła podłączenie zamku do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a także poprzez hydrant p.poż. umożliwione zostało zabezpieczenie pożarowe zamku.

Wybudowana przepompownia wody służy do podwyższania i utrzymywania na niezbędnym poziomie ciśnienia w sieci wodociągowej zasilającej w wodę do potrzeb socjalno-bytowych zamku, a ponadto

zapewnia wymagane ciśnienie wody w hydrancie przeciwpożarowym zamontowanych na obsługiwanej sieci wodociągowej.

f/ Przebudowę oświetlenia ulicznego, ul. Radkowska – realizacja zadania zakończona w 2022 roku

Przedmiotem inwestycji była budowa linii kablowej niskiego napięcia, celem poprawy warunków bytowych mieszkańców. Oświetlenie zaprojektowano na słupach aluminiowych o wysokości 8 m z oprawami LED o mocy 35W.

- Liczba słupów oświetleniowych wraz z wysięgnikami – 27 szt.
- Liczba opraw oświetlenia ulicznego na wysięgniku – 23 szt.
- Liczba opraw oświetlenia ulicznego na wysięgniku pochodzących z demontażu – 23 szt.
- Linia kablowa oświetlenia ulicznego– 801,0 m
- Bednarka ocynkowana– 801,0 m
- Demontaż istniejących opraw sodowych oświetlenia ulicznego – 9 szt.
- Demontaż i przeniesienie w inne miejsce istniejących opraw LED – 4 szt.
- Demontaż wysięgników – 13 szt.

3. Chęciny, Zamek Królewski (XIII/XIV): renowacja murów zamku - 2022

Prace renowacyjne zostały przeprowadzone przy fragmencie muru obwodowego Zamku Dolnego, na wschód od przypory (37_38) oraz łuku sklepieniowego wraz ze ścianami przy wejściu do pomieszczenia potocznego nazywanego "skarbcem" na Zamku Górnym.

W przypadku muru Zamku Dolnego w początkowym etapie prace polegały na rozebraniu luźnych fragmentów warstwy licowej muru, kamień przygotowywano i oczyszczano do ponownego wmurowania. Dodatkowo w poszczególnych elementach mur był wzmacniany prętami ze stali nierdzewnej. Kolejnym etapem było przemurowanie rozebranych elementów przy użyciu zaprawy wapiennej z dodatkiem białego cementu zgodnie z dokumentacją techniczną. Dodatkowo przeprowadzono fugowanie muru. Następnie dokonano analogicznych prac przy koronie muru (oczyszczanie, przemurowanie, zabezpieczanie, hydrofobizacja).

Podobne prace wykonano przy zabezpieczeniu łuku nad "skarbcem". Rozpoczęto od usunięcia luźnych elementów, segregacji i oczyszczania materiału skalnego. Następnie nastąpiło wzmocnienie łuku, przemurowanie i spinowanie. Dodatkowo wykonano także uszczelnienie dachu nad "skarbcem". Końcowym etapem wszystkich robót była także hydrofobizacja po uprzednim usunięciu mchów i porostów.

Schemat przeprowadzania prac został w dużej mierze zachowany według projektu przedstawionego we wniosku, mianowicie renowacja muru na wschód od przypory (37_38) dokonana została w okresie lipca i sierpnia oraz łuku sklepieniowego wraz ze ścianami przy wejściu do pomieszczenia potocznego nazywanego "skarbcem" na Zamku Górnym w miesiącu sierpniu.

Wartość zadania: 120 633,33 zł

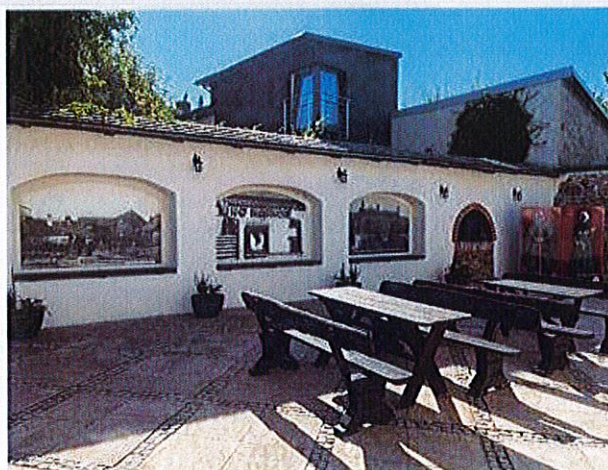
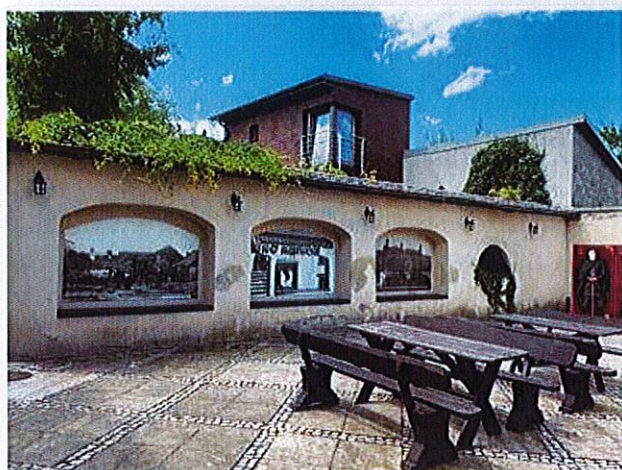
Dofinansowanie: 88 290,24 zł (90 %)

4. Dziedziniec Zabytkowej Kamienicy "Niemczówka" został odrestaurowany

W 2023 roku ponad 2 miesiące trwały prace związane z remontem struktury muru ogrodzenia dziedzińca kamienicy „Niemczówka”. Roboty budowlane obejmowały skucie starego tynku, wykonanie reprofilacji spoin, uzupełnienie ubytków, a także zabezpieczenie muru przed działaniem wilgoci. Kolejnym etapem było naniesienie nowych tynków renowacyjnych i wykańczających, utrzymujących w dużej mierze dawną kolorystykę tego miejsca. Ciekawym zabiegiem było odsłonięcie fragmentu muru od strony klasztoru bernardynek oraz studni wkomponowanej w lico muru od strony południowej. Pozwoliło to uzyskać bardzo interesujący efekt przyciągający uwagę zwiedzających. Ostatnia faza renowacji obejmowała oczyszczenie powierzchni poziomej samego dziedzińca. Wszystkie te zabiegi z pewnością wpłyną pozytywnie na estetykę i komfort zwiedzania tego miejsca.

Gmina Chęciny na realizację zadania pozyskała dofinansowanie w wysokości ponad 50% wartości całej inwestycji, która łącznie wynosi prawie 107 tys. zł. Wsparcia udzielił Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach, który w ramach dotacji celowej za 2023 r. przyznał na renowację murów 35 tys. zł. Drugim źródłem jest dofinansowanie przyznane przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w kwocie 20 tys. zł, przyznanych w ramach dotacji z budżetu samorządu województwa na prace konserwatorskie, restauratorskie i budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

5. Remont ulicy Małogoskiej od skrzyżowania z ulicą Staszica do skrzyżowania z ulicą Franciszkańską w Chęcinach, długości 228m

Kwota całkowita: 755 853,45 zł

Kwota dofinansowania: 529 096,00 zł

Na realizację zadania pozyskano środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Umowa o dofinansowanie podpisana została 17.08.2023r. W roku 2023 podpisano umowę z wykonawcą na roboty budowlane. Zadanie jest w trakcie realizacji. Zakończenie realizacji zadania planowane jest na maj 2024r.

Przedmiot projektu:

Długość odcinków dróg w mb: 228.

Wykonanie:

- jezdni o długości 228 m
- chodnika o łącznej powierzchni 660 m²
- montaż 25 tablic znaków drogowych

6. Zakres robót budowlanych renowacyjno – remontowych i zabezpieczających istniejącą strukturę murów Zamku Królewskiego w Chęcinach

Zadanie zostanie zrealizowane na podstawie wstępnej promesy dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr RPOZ/2022/9314/PolskiLad z dnia 27.07.2023 oraz Promesy z dnia 21.08.2024.

Wartość całkowita zadania: 2 369 100,00zł

Wartość dofinansowania: 2 321 718,00 zł

Realizacja inwestycji w 2024 i 2025 roku.

Zakres zaplanowanych prac jest kompleksowy i zakłada usunięcie uszkodzeń, które zagrażają trwałości murów. W szczególności skupi się na wzmocnieniu górnych partii murów, które są najbardziej narażone na działanie warunków atmosferycznych. Oprócz naprawy uszkodzonych fragmentów murów, wykonawca przeprowadzi również działania konserwacyjne mające na celu zapobieganie rozwojowi mikroorganizmów, takich jak glony, czy porosty.

2.2 Realizacja działań i zadań w ramach Priorytetu nr II

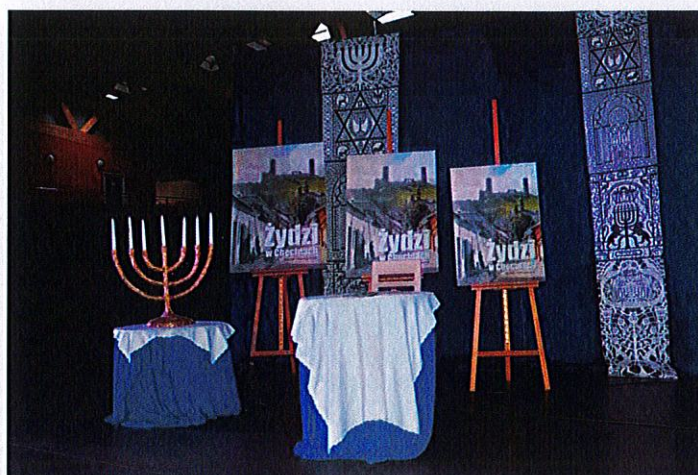
PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Chęciny.

1. Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym gminy.

a/ Wydawanie i wspieranie publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy we ścisłej współpracy z instytucjami kultury, np. poprzez wprowadzenie usług przewodnika, wspólne bilety do kilku atrakcji, stworzenie aplikacji na telefon opisującej zabytki gminy, dodatkowe tablice z informacjami o zabytkach (przy większych parkingach – Dolny Rynek, CKiS.

- 24 kwietnia 2023 roku w hali widowiskowo-sportowej w Chęcinach odbyła się promocja książki pod redakcją dr. Marka Maciągowskiego pt. „Żydzi w Chęcinach”, podczas której autor opowiadał o kulisach powstania publikacji. Jest to praca popularno-naukowa, stanowiąca właściwie wstęp do tego, co historycy mogą pisać o Żydach w Chęcinach. W książce zostało zasygnalizowanych wiele zagadnień dotyczących wielowiekowej historii społeczności żydowskiej, które wymagają wnikliwych badań i rozwinięcia. Podczas spotkania opowiadał o początkach osadnictwa żydowskiego w Chęcinach, o kulturze, religii i obyczajach żydowskich, a przede wszystkim o stosunkach pomiędzy Żydami a Polakami żyjącymi tu wspólnie przez czterysta lat.

Historia Chęcin jest tak niezwykle bogata. Jedną z jej ważniejszych części, obok historii średniowiecza, jest również czterowiekowa historia Żydów. Żydzi wraz z Polakami przez czterysta lat wspólnie tworzyli historię tego miasta. Tu splatały się wzajemnie dwie kultury, dwie religie, nierozzerwalnie istniejąc obok siebie. O tej historii, o relacjach społeczno-kulturowych, politycznych, gospodarczych i wspólnym budowaniu miasta powinniśmy i musimy pamiętać.

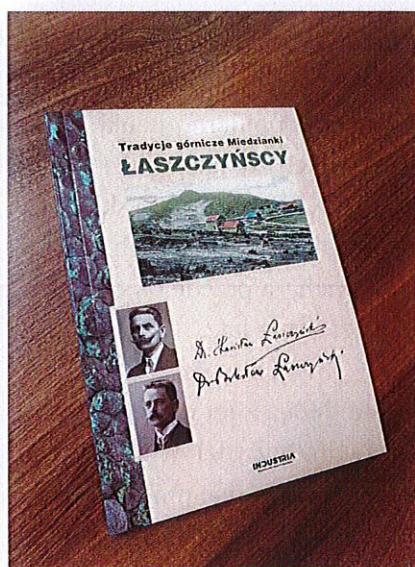

- **"Tradycje górnicze Miedzianki. Łaszczyńscy"**

Publikacja „Tradycje górnicze Miedzianki. Łaszczyńscy”. Książka ta jest pokłosiem konferencji naukowej „Łaszczyńscy. Miedzianka”, która odbyła się 20 września 2021 r. w Miedziance. Gmina i Miasto Chęciny są szczególnym miejscem, gdzie tradycje górnicze są kontynuowane już od czasów średniowiecza. To tu w XIV wieku istniało już górnictwo ołowiu, a w XV wieku rozpoczęto wydobywanie rud miedzi. Pierwszy kodeks górniczy powstał również na ziemi chęcińskiej, świadcząc o tym, jak silne są tu korzenie górnicze.

Ukazanie się owej publikacji, otwarcie nowej sali Izby oraz odsłonięcie tablicy to niewątpliwie wielki powód do dumy i ważne wydarzenie w życiu naszej społeczności, które na długo zapiszą się na kartach historii Miedzianki oraz Gminy Chęciny.

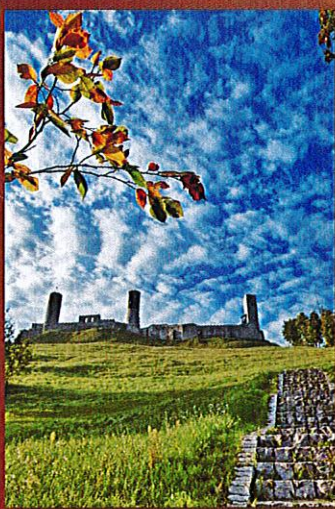
Ogromny wkład w organizację konferencji oraz ukazanie się powyższej publikacji mieli: dr Andrzej Rembalski, Burmistrz Gminy i Miasta Chęciny Robert Jaworski oraz wykładowcy Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, a także przedstawiciele wielu naukowych instytucji.

b/ Współpraca przy działalności edukacyjnej skierowanej do młodzieży szkolnej poprzez organizowanie dla niej wystaw, konkursów szkolnych popularyzujących historię gminy oraz jej zabytki itp.

Oferta zwiedzania obiektów zabytkowych znajdujących się w Chęcinach dla szkół czy grup senioralnych

Zamek Królewski w Chęcinach oraz zabytkowa Kamienica „Niemczówka” przygotowywała w okresie sprawozdawczym specjalne oferty przygotowane dla szkół oraz seniorów. Zachowane w bardzo dobrym obiekty zapraszały uczniów, seniorów ciekawych bogatej historii Polski w tle z obiektami zabytkowymi znajdującymi się na terenie Gminy Chęciny.

JESIENNA OFERTA

dla Szkół

Zamek Królewski w Chęcinach

Dzieci i młodzież zapraszamy na Zamek Królewski w Chęcinach który oferuje szeroki wachlarz ciekawych i bogatych atrakcji. Zachowane w bardzo dobrym stanie ruiny chętnie ugoszczą uczniów ciekawych bogatej historii Polski w tle z naszym średniowiecznym Zamkiem.

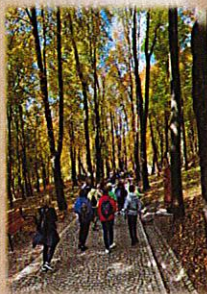
Od parkingu do Zamku można dotrzeć pieszo urokliwą aleją zachodnią pełną jesiennych barw, a schodząc z Zamku udać się równie piękną aleją z drewnianymi rzeźbami postaci historycznych.

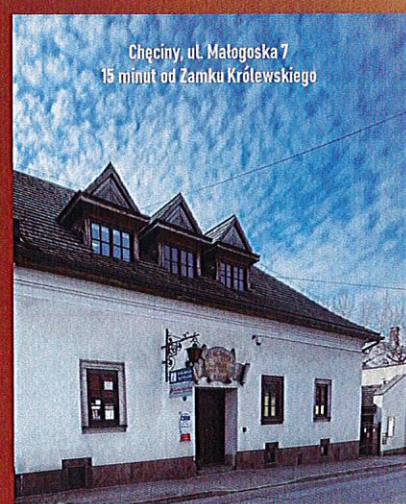
Oferujemy „lekcję historii na żywo”, dzięki której najmłodsze pokolenie ma okazję przenieść się w czasy panowania największych królów polskich.

Uczniowie zwiedzić mogą ruiny Zamku, przymierzyć repliki uzbrojenia czy też wejść na baszty widokowe, by podziwiać przepiękną panoramę. Przy dobrych warunkach atmosferycznych, zobaczyć można nawet wierzchołki Tatr!

Chęciny 2023

Przewidywany czas zwiedzania :
1 - 1,5 godziny

Chęciny, ul. Małogoska 7
15 minut od Zamku Królewskiego

„Niemczówka” – Zabytkowa Kamienica

Przewidywany czas zwiedzania
45 min - 1 godzina

Serdecznie zapraszamy dzieci i młodzież wraz z opiekunami do Zabytkowej Kamienicy „Niemczówka” w Chęcinach. Zobaczyć w niej można Zbrojownię wyposażoną w repliki uzbrojenia rycerzy od X do XVIII w., Salę Wielką z zabytkową belką stropową z XVII stulecia oraz klimatyczne podziemia. W ich wnętrzu podziwiać można eksponaty „Muzealnej Izby Pana Wołodjowskiego”.

Interesującą atrakcją turystyczną „Niemczówka” jest również makieta Zamku Królewskiego w Chęcinach prezentująca prawdopodobny wygląd twierdzy w XVII wieku, kiedy była najbardziej okazała. Ciekawie prezentuje się także dziedziniec który jest doskonałym miejscem wypoczynku. Znajdują się tu niepowtarzalne zdjęcia urokliwych, dawnych Chęcin z XX wieku.

Lekcje tematyczne

- Rycerze i zamki
- Szlachta polska
- Legendy świętokrzyskie

Warsztaty edukacyjne

- Korony
- Herby

Jesienna oferta dla szkół

Przewidywany czas zwiedzania: 45 min – 1 godzina

Dzieci i młodzież zapraszamy na Zamek Królewski w Chęcinach, który oferuje szeroki wachlarz atrakcji. Zachowane w bardzo dobrym stanie ruiny chętnie ugoszczą uczniów, ciekawych bogatej historii Polski w tle z naszym średniowiecznym Zamkiem.

Od parkingu do Zamku można dotrzeć pieszo urokliwą aleją zachodnią pełną jesiennych barw, a schodząc z Zamku udać się równie piękną aleją z drewnianymi rzeźbami postaci historycznych.

Oferujemy „lekcję historii na żywo”, dzięki której najmłodsze pokolenie ma okazję przenieść się w czasy panowania największych królów polskich. Uczniowie zwiedzić mogą ruiny Zamku, przymierzyć repliki uzbrojenia czy też wejść na baszty widokowe, by podziwiać przepiękną panoramę. Przy dobrych warunkach atmosferycznych, zobaczyć można nawet wierzchołki Tatr!

Możliwe jest także zwiedzanie obiektu z przewodnikiem.

Jesienna oferta dla szkół

Chęciny, ul. Małogoska 7, 15 minut od Zamku Królewskiego

Przewidywany czas zwiedzania: 45 min – 1 godzina

Serdecznie zapraszamy dzieci i młodzież z opiekunami do Zabytkowej Kamienicy „Niemczówka” w Chęcinach. Zobaczyć w niej można Zbrojownię wyposażoną w repliki uzbrojenia rycerzy od X do XVIII w., Salę Wielką z zabytkową belką stropową z XVII stulecia oraz klimatyczne podziemia. W ich wnętrzu podziwiać można eksponaty Muzealnej Izby Pana Wołodyjowskiego.

Interesującą atrakcją turystyczną „Niemczówki” jest również makieta Zamku Królewskiego w Chęcinach, prezentująca prawdopodobny wygląd twierdzy w XVII wieku, kiedy była najbardziej okazała. Ciekawie prezentuje się także dziedziniec, który jest doskonałym miejscem wypoczynku. Znajdują się tu niepowtarzalne zdjęcia urokliwych, dawnych Chęcin z XX wieku.

Warsztaty edukacyjne

- Korony
- Herby
- Legendy chęcińskie

Każdy program trwa około 60 min.

Warsztaty obejmują część teoretyczną, quizy utrwalające wiedzę oraz interesującą część

Lekcje tematyczne

- Rycerze i zamki
- Szlachta polska

Każdy program trwa około 50 min.

Zamek Królewski w Chęcinach

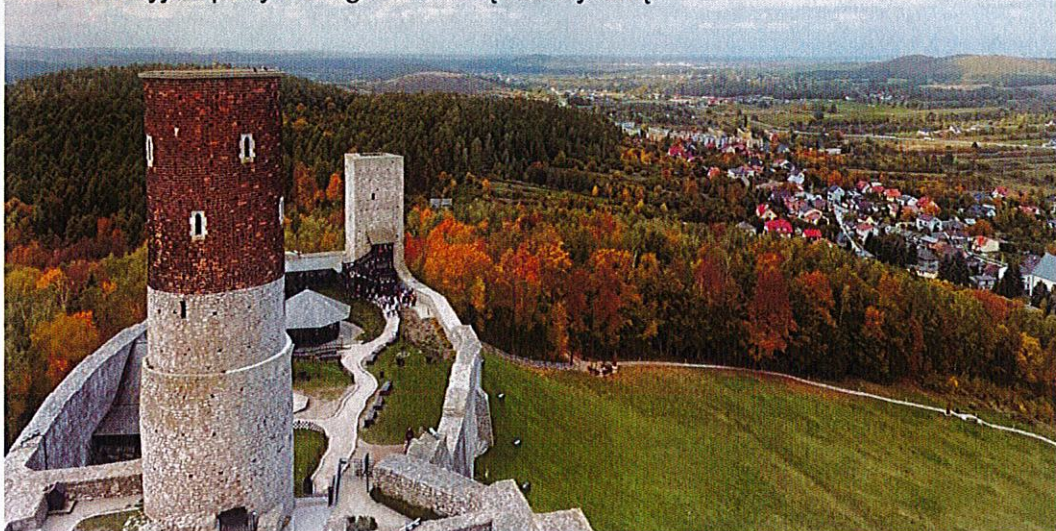
Przewidywany czas zwiedzania: 1 - 1,5 godziny

Przybywając do malowniczej Gminy Chęciny, warto zwiedzić Zamek Królewski w Chęcinach, który oferuje szeroki wachlarz atrakcji dla seniorów. W naszej ofercie posiadamy bilet ulgowy (13 zł/os.) dla emerytów, rencistów oraz osób niepełnosprawnych. Zamek honoruje również Ogólnopolską Kartę Seniora (10 zł/os.)

Ruiny zamku zachowane są w bardzo dobrym stanie, zaś ich wnętrze dostosowano do ruchu turystycznego. Od parkingu u podnóża zamku prowadzi utwardzone, łagodne podejście, które umożliwia komfortowo przemieszczać się pieszo. Aleja spacerowa usytuowana jest wśród drzew, przez które subtelnie przebijają się promienie słoneczne, a znajdujące się po drodze ławeczki parkowe pozwalają zregenerować siły. Śpiew ptaków, zapach lasu pobudza siły witalne i sprzyja relaksowi. Zejście z zamku odbywa się tzw. aleją lipową w towarzystwie 16 rzeźb przedstawiających postacie historyczne związane z chęcińską warownią. Wszechobecna zieleń i czyste powietrze sprawiają, iż obcowanie w sąsiedztwie zamku jest prawdziwą przyjemnością.

Polecamy również spacer na Zamek uliczkami Chęcin śladami zabytków sakralnych, zaczynając od parkingu przy ul. Armii Krajowej.

Bilet wstępu zawiera nie tylko możliwość zwiedzenia ruin, ale także przymiernenia replik uzbrojenia czy wejście na baszty widokowe, skąd rozpościera się piękna panorama, a przy dobrych warunkach atmosferycznych widać nawet wierzchołki Tatr! Możliwe jest także zwiedzanie obiektu z przewodnikiem, co uatrakcyjni pobyt i ubogaci wiedzę historyczną.

c/ Promowanie imprez folklorystycznych, warsztatów, przeglądów, festiwali, lokalnych obrzędów, wydarzeń patriotycznych, jako produktów turystycznych stanowiących o tożsamości gminy.

- Samorząd gmin Chęciny w okresie sprawozdawczym organizował szereg wydarzeń patriotyczno-religijnych upamiętniających wydarzenia z kraju i regionu.

Do najważniejszych wydarzeń należały:

- Uroczyste obchody rocznicy Powstania Styczniowego

- Uroczyste obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych

- Uroczyste obchody Święta Konstytucji 3 Maja

- Uroczyste obchody kolejnych Rocznic Pacyfikacji Wolicy

- Uroczyste obchody kolejnych Rocznic Pacyfikacji Chęcin

- Uroczyste obchody Święta Lotników

- Uroczyste obchody kolejnych Rocznic Sowieckiej Agresji na Polskę

- Uroczyste obchody Narodowego Święta Niepodległości.

Organizacja seminarium naukowego poświęconego powstaniu styczniowemu pn. „Lata nadziei i walki 1863/64. Chęciny pamiętają”

Wydarzenie odbyło się w ramach realizacji projektu pn. „Lata nadziei i walki 1863/64. Chęciny pamiętają” dofinansowanego ze środków Biura „Niepodległa” w ramach Programu Dotacyjnego „Powstanie Styczniowe 1863 – 1864”. Projekt miał na celu upamiętnienie bohaterów powstania styczniowego na przykładzie „Pamiętników Ludomira Grzybowskiego Rok 1863” – powstańca styczniowego i mieszkańca Chęcin oraz opowiedzenie w ciekawy sposób młodzieży o historii powstania, a także zainspirowanie jej do samodzielnego poszukiwania i utrwalania od zapomnienia okrucich historii, szczególnie tej lokalnej. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu, uroczyste obchody 160. rocznicy powstania styczniowego w Chęcinach odbyły się w formie cyklu ciekawych wydarzeń, w terminie od stycznia do maja 2023 roku.

Żywa lekcja historii o latach 1863/64

21 maja 2023 r. Rynek Górny w Chęcinach zamienił się w obozowisko powstańcze. Dzięki profesjonalnym grupom rekonstrukcyjnym widzowie mogli z bliska zobaczyć działania wojsk oraz ludności cywilnej w okresie powstania styczniowego. Wydarzenie przyciągnęło wielu miłośników historii.

W ramach wydarzenia miała miejsce widowiskowa inscenizacja potyczki odbicia powstańców. Następnie odbyły się wykłady na temat lazaretów powstańczych, kobiecego stroju narodowego żałobnego z lat nadziei i walki 1863/64, pokazy musztry, kucie kos, ćwiczenia wojskowe, przyjmowanie rekrutów, a także przysięga powstańcza. Inszenizację zakończyło błogosławieństwo i pożegnanie powstańców przez kobiety w czerni, a także imponujący przemarsz wokół rynku. Przed uczestnikami zaprezentowali się także aktorzy z Teatru Grodzkiego Pod Basztami oraz Chór Chęcińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który wykonał pieśni powstańcze. Do dyspozycji widzów były także namioty i stoiska historyczne, „namiot patriotyczny”, w którym Lokalne Centrum Wolontariatu – Stowarzyszenie ASUMPT przygotowało zabawy plastyczne dla małych patriotów. Odbyła się również prezentacja posterów, które wykonała młodzież ze Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Chęcinach podczas warsztatów pt. „Ślady powstania styczniowego w moim regionie”. Członkinie z KGW „Lipowiczanie” przygotowały domowe specjały, a żołnierze z 10. Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej serwowali aromatyczną grochówkę.

Celem żywej lekcji historii była prezentacja przez pasjonatów – rekonstruktorów życia codziennego powstańca styczniowego, bojowego szlaku powstańców, wyposażenia powstańczego, ubioru patriotycznego, biżuterii, a także opowieści zasłyszanych z pamiątek powstańczych. Wydarzenie zwieńczyła wspólna fotografia wszystkich uczestników.

Organizacja seminarium poświęcone pamięci lokalnych bohaterów pn. „Ocalić od zapomnienia”

2 czerwca 2023 r., w 79. rocznicę pacyfikacji Chęcin, w hali "Pod Basztami" Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach odbyło się seminarium naukowe dla młodzieży poświęcone pamięci lokalnych bohaterów. W wyjątkowej lekcji historii wzięli udział uczniowie z klas szóstych i siódmych z terenu Gminy i Miasta Chęciny. Specjalnie na tę okoliczność reprezentanci poszczególnych szkół przedstawili prezentacje multimedialne przybliżające sylwetki wybranych lokalnych bohaterów z lat od 1939 roku aż do czasów współczesnych.

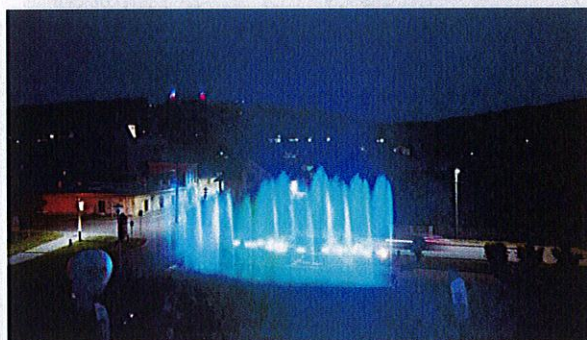
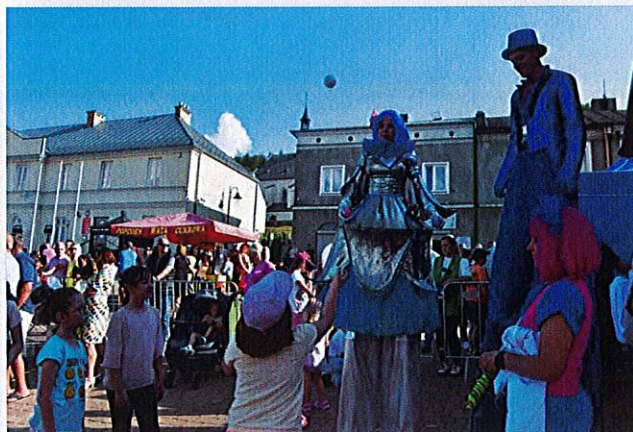
Podczas wydarzenia miał miejsce także wykład przedstawiciela Archiwum Państwowego w Kielcach - Konrada Maja pt. „Druga Wojna Światowa w zbiorach Archiwum Państwowego w Kielcach”. Na uczestników czekał także pokaz filmu „Wilk” o Zbigniewie Kruszelnickim ps. Wilk, który dowodził oddziałem walczącym na świętokrzyskiej ziemi. Pomimo młodego wieku zasłużył się w walce z okupantem i pośmiertnie został awansowany do stopnia podporucznika, a także został odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari. Omówienia filmu dokonał reżyser filmu – Dionizy Krawczyński, który przybył wraz z członkami Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznych „JODŁA”. Młodzież zapoznała się także z elementami strojów, uzbrojenia, czy technikami walki z wrogiem.

W gminie Chęciny zostały zorganizowane licznie różnorodne wydarzenia kulturalne. Do najpopularniejszych wydarzeń można zaliczyć:

Organizacja Świąta Chęcin

Podczas Świąta Chęcin zorganizowanego w 2023 roku organizatorzy zapewnili wszystkim mnóstwo atrakcji. Były wspaniałe prezentacje, tańczące nocą fontanny, występy młodych i niezwykle uzdolnionych lokalnych artystów, pokazy grup rekonstrukcyjnych, rycerskie walki i oczywiście gwiazda wieczoru – zespół Enej, a na zakończenie pełen magii pokaz laserowy.

Funkcjonowanie Teatru Grodzkiego „Pod Basztami” – organizacja przeglądów oraz festiwali teatralnych

Teatr Grodzki „Pod Basztami” jest prowadzony przy Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach. Powstał w roku 2014. Skupia dzieci i młodzież w różnym wieku oraz seniorów, głównie z terenu Gminy i Miasta Chęciny. Adepti Teatru Grodzkiego sukcesywnie zdobywają doświadczenie sceniczne uczestnicząc w warsztatach i spektaklach teatralnych. Reżyserem Teatru jest Dorota Anyż, a scenografem Artur Anyż od lat prowadzący Fundację Studio TM w Kielcach. W 2022 rok Teatr na wniosek burmistrza Gminy i Miasta Chęciny Roberta Jaworskiego otrzymał Świętokrzyską Nagrodę Kultury wręczaną przez marszałka województwa. Chęciński Teatr Grodzki „Pod Basztami” odgrywa bardzo dużą rolę w budowaniu tożsamości ziemi chęcińskiej i właściwemu prezentowaniu jej historii, sztuki i kultury.

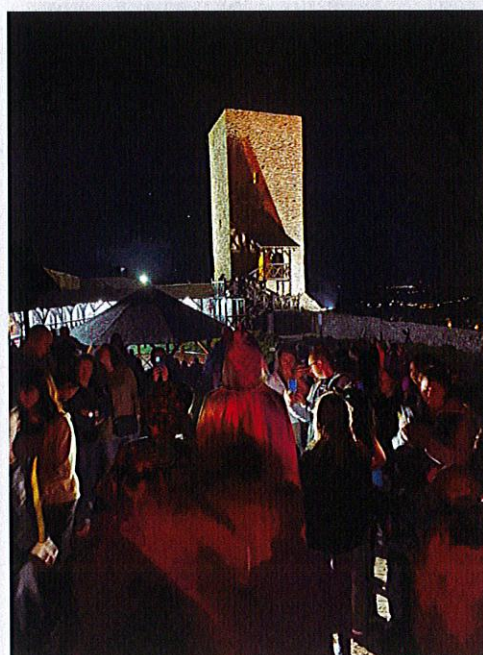

Noce na Zamku w Chęcinach

To niezapomniana przygoda pod osłoną nocy w otoczeniu murów zabytkowej warowni.

Wydarzenie to wyjątkowa i niecodzienna impreza cykliczna ubarwiona starannie dobranymi elementami artystycznymi. Uczestnicy wydarzenia mają okazję w oryginalny sposób przy dobrej zabawie poznać historię oraz legendy związane z warownią.

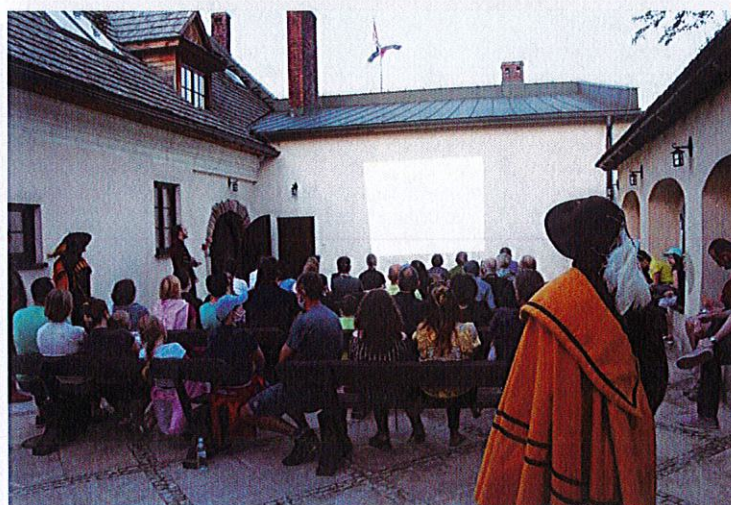
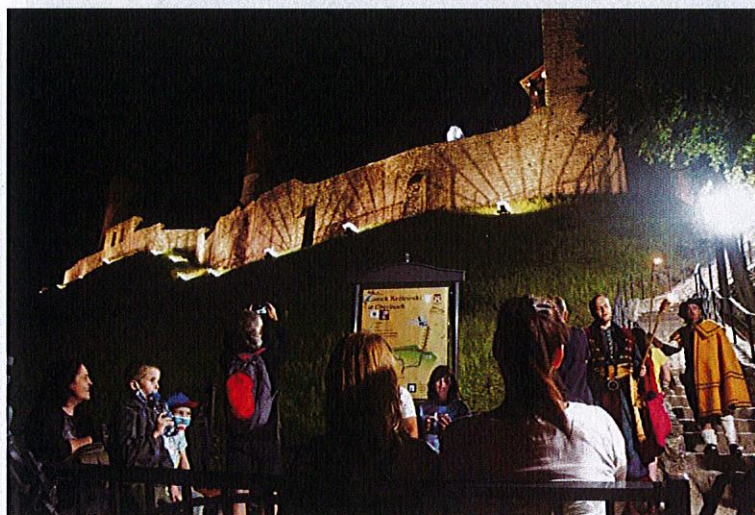
Piękny widowiskowy pokaz ognia zapiera dech w piersiach, Biała Dama jest niesamowitą niespodzianką dla dzieci, a humorystyczne scenki tematyczne rozbawią nawet najbardziej zatroskanych! Tańce dawne wprowadzą nastrój zadumy i zachwytu, a potyczki szlacheckie odrobinę grozy i napięcia!

Zwiedzanie z Panem Wołodyjowskim po zmroku

Jedynym z wydarzeń, które przyciąga do samych Chęcin jest z pewnością wspomniane „Zwiedzanie z Panem Wołodyjowskim po zmroku”. W murach Zabytkowej Kamienicy „Niemczówka” prowadzący całe wydarzenie wprowadza zebranych w arkana dziejów książki pt. „Pan Wołodyjowski”, autorstwa Henryka Sienkiewicza, historii Rzeczypospolitej w nim przedstawionej, a następnie o filmie oraz serialu „Przygody Pana Michała”, który jest swoistym uzupełnieniem dzieła w reżyserii Jerzego Hoffmana. Kolejnym etapem jest zawsze zwiedzanie „Muzealnej Izby Pana Wołodyjowskiego”, mieszczącej się w piwnicach „Niemczówki”.

Kulminacyjnym momentem „Zwiedzania” jest wyjście do miasta pod osłoną nocy. Uczestnicy biorą udział w oprowadzaniu miejscami, gdzie kręcone były sceny w samych Chęcinach, po czym udają się do samego zamku. Tam, przy świetle pochodni i towarzystwie ducha Białej Damy, przechadzającego się po murach, zwiedzający wstępują w progi warowni, gdzie mogą ją zobaczyć przy świetle iluminacji. Całość wydarzenia kończy się na Rynku Górnym w Chęcinach.

Organizacja Festiwalu Kultury Żydowskiej

Dzięki Festiwalowi Kultury Żydowskiej zorganizowanym jesienią 2023 roku Chęciny stały się prawdziwą stolicą kultury, łącząc różne pokolenia i tradycje w jednym, niezapomnianym święcie. Organizatorzy udowodnili tym samym, że kultura żydowska wciąż żyje nie tylko w sercach mieszkańców Chęcin, ale stanowi także integralną część naszego dziedzictwa. Festiwal jest doskonałym dowodem na to, że przeszłość i teraźniejszość mogą współistnieć w harmonii, tworząc most między kulturami i pokoleniami.

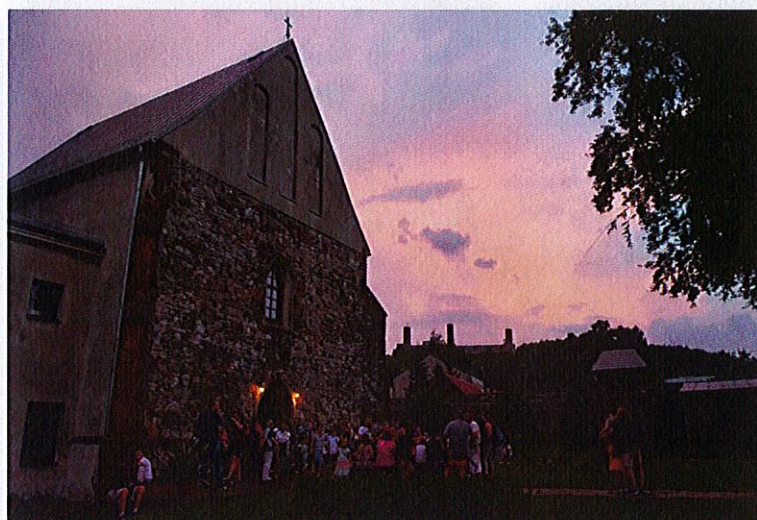
W trakcie trwania trzydniowego Festiwalu Kultury Żydowskiej w Chęcinach można niemalże namacalnie doświadczyć fragmentów tej wielobarwnej historii, od tradycyjnych potraw, przez muzykę, aż po opowieści przekazywane z pokolenia na pokolenie. To wszystko sprawia, że Festiwal jest nie tylko wydarzeniem kulturalnym, ale przede wszystkim łącznikiem między przeszłością a teraźniejszością.

Nocne Zwiedzanie Zabytków Chęcin

Nocne Zwiedzanie Zabytków Chęcin to coś więcej niż tylko zwyczajne zwiedzanie. To podróż przez karty historii, która pozostawia wyjątkowe wspomnienia i wrażenia. Nocna aura potęguje urokliwy charakter zabytków. To wydarzenie kulturalne, które łączy historię, sztukę i muzykę w jedno niezapomniane doświadczenie.

Podczas wyjątkowych wędrówek urokliwymi, średniowiecznymi ulicami miasteczka, uczestnicy mogą zanurzyć się w ciekawej historii, przywołując tym samym ducha minionych wieków. Podczas wydarzenia wszyscy zebrani pod osłoną nocy zwiedzają najważniejsze zabytki znajdujące się na terenie miasta Chęciny tj: Klasztor Ojców Franciszkanów, Klasztor Sióstr Bernardynek, zabytkową kamienicę „Niemczówka”, Dolny Rynek, XVII-wieczną Synagogę, Kościół Parafialny p.w. św. Bartłomieja, Rynek Górny, Szlaki: „Śladami Króla Łokietka” i „Ścieżkę Mnicha” oraz Zamek Królewski.

Międzynarodowe Plenery Malarskie „Pocztówki Chęcińskie”

Od 2004 roku Międzynarodowy Plener Malarski stanowi ważny punkt na kulturalnej mapie miasta, umożliwiając wymianę artystycznych doświadczeń oraz prezentację nowych talentów. W sumie w dwudziestu edycjach wzięło udział blisko dwustu artystów z Polski i z różnych zakątków świata. Międzynarodowe Plenery Malarskie kończą się uroczystym wernisażem w hali widowiskowo-sportowej Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach, który zawsze stanowi swoiste podsumowanie twórczych działań artystów.

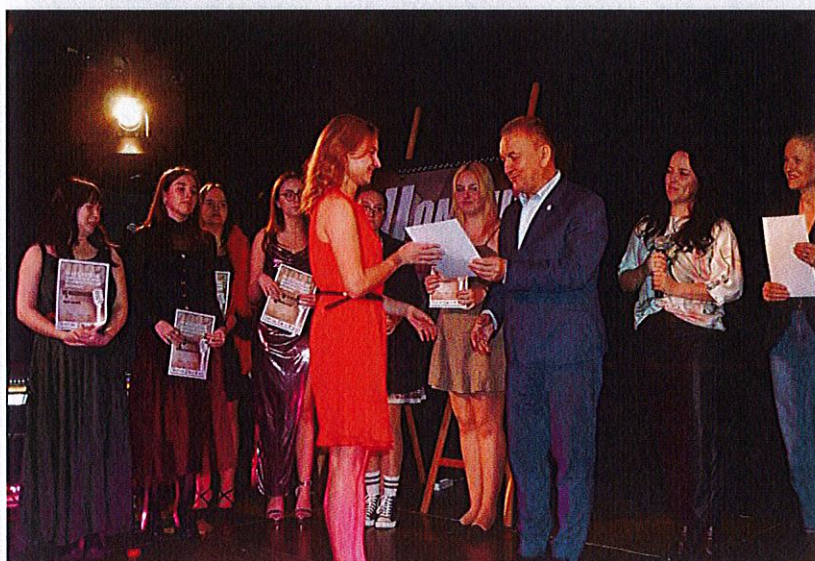
Międzynarodowe Plenery Malarskie organizowane są co roku przez Gminę i Miasto Chęciny oraz Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Kielcach. Artyści na czas trwania pleneru stworzą swoistą „jedność” z lokalną społecznością. Każdy plener malarski to nie tylko czas poświęcony na tworzenie dzieł sztuki, lecz także wymiana doświadczeń, inspirująca atmosfera i umacnianie więzi między artystami.

Organizacja III Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Interpretacji Piosenki Aktorskiej oraz finału X Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Żywot Człowieka Pościwego”

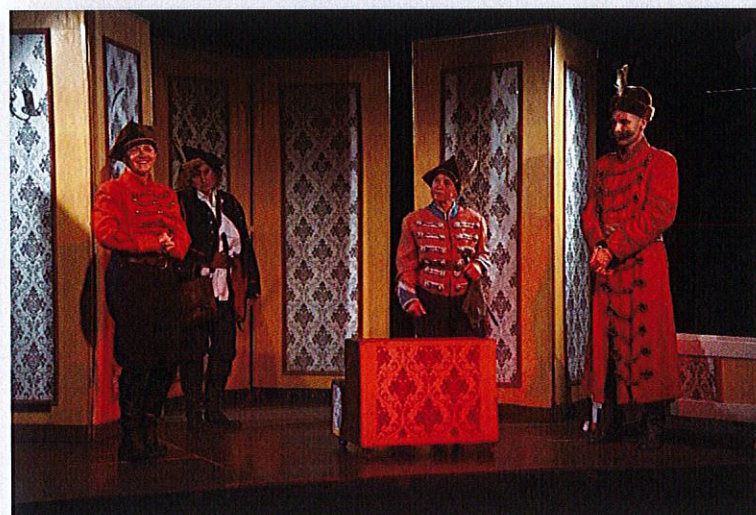
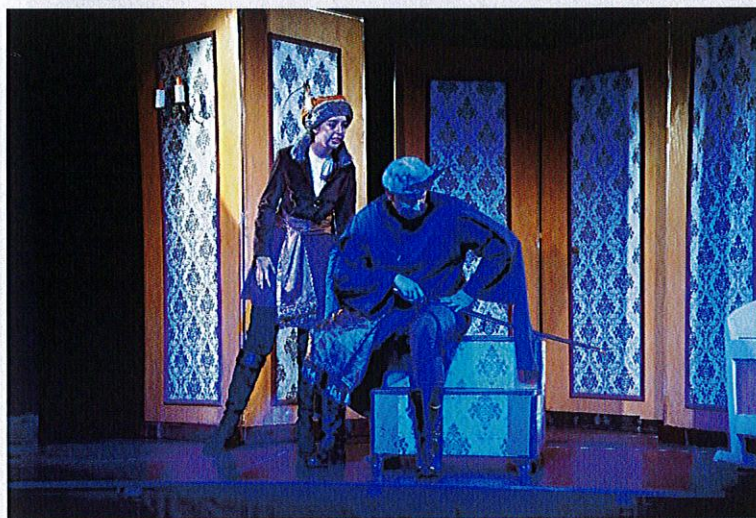
19 listopada 2023 roku w Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach odbyły się dwa wydarzenia artystyczne: podsumowanie III Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Interpretacji Piosenki Aktorskiej oraz finał X Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Żywot Człowieka Pościwego”.

III Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Interpretacji Piosenki Aktorskiej zgromadził artystów z terenu całej Polski min. z Piotrkowa Trybunalskiego, Małogoszczy, Rzeszowa czy Łodzi. W krótkiej formie scenicznej zaprezentowali oni swoje wszechstronne umiejętności wokalne, aktorskie i choreograficzne naładowane ogromnymi emocjami.

Organizacja Ogólnopolskiego Festiwalu Teatralnego "OTE" – Senior

To wyjątkowe wydarzenie przyciąga do Chęcin uzdolnionych aktorów i pasjonatów teatru z całej Polski, tworząc niepowtarzalną atmosferę. Podczas festiwalu, pięć teatrów z całej Polski miało okazję zaprezentować swoje umiejętności i talent przed chęcińską widownią. Teatr Ludowy „Tradycja” z Alwerni wystąpił z komedią pt.: „Gwałtu co się dzieje” Aleksandra Fredry. Kolejną propozycją był premierowy spektakl Teatru Grodzkiego „Pod Basztami” w Chęcinach pt.: „Królewskie wakacje”. Teatr „A-To-My” z Wadowic zaprezentował spektakl pt.: „Jak zostać kimś?” Antoniego Czechowa, a Teatr „Święty Spokój” z Nowej Słupi wystąpił ze sztuką pt.: „Nocne Mickiewicza rozmowy”. Teatr „Parabuch” z Warszawy zaprezentował spektakl pt.: „Czerwone sukienki”. Każda prezentacja teatralna była wyjątkowym doświadczeniem, a aktorzy wkładali w role całe serca i pasję, co nie mogło pozostać niezauważone przez publiczność.

Wspólne Dożynki Wojewódzkie i dożynki gminy Chęciny

W Parku Etnograficznym Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni odbyły się uroczystości Świętokrzyskich Dożynek Wojewódzkich. To doroczne święto plonów połączone było z dożynkami Gminy i Miasta Chęciny. Wydarzenie zgromadziło rolników z całego regionu, którzy zaprezentowali tradycyjnie wykonane wieńce dożynkowe z tegorocznych zbóż, ziół, owoców i kwiatów.

Uroczystość Święta Plonów jest podsumowaniem całorocznego trudu rolników oraz osób pracujących w sektorze rolniczym. Jednocześnie jest to doskonała okazja do integracji i wyrażenia dumy z przynależności do wspólnoty narodowej, którą łączą wspólne wartości takie jak umiłowanie rodzimej ziemi, szacunek do pracy i chleba.

Inauguracja Małej Akademii Folkloru

Inauguracja Małej Akademii Folkloru w Łukowej to inicjatywa, która ma przyczynić się do zachowania naszego dziedzictwa kulturowego i budowania więzi międzypokoleniowych. Stanowi piękne wydarzenie, które jednoczy społeczność lokalną i daje nadzieję kultywowania polskiej tradycji wśród najmłodszych pokoleń. Dzieci, pod czujnym okiem instruktora – Pani Anny Woźnickiej dzieci uczą tańca i śpiewu. Mała Akademia Folkloru jest miejscem, gdzie dzieci rozwijają swoje talenty i kształtują swoją tożsamość, która tkwi w naszych korzeniach, w naszym folklorze i w zachowaniu dziedzictwa przekazywanego przez wieki.

Marsz Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej

11 sierpnia każdego roku uczestnicy Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej wkraczają do Chęcin. Marsz z Krakowa do Kielc jest upamiętnieniem czynu zbrojnego żołnierzy strzeleckiej I Kompanii Kadrowej, która to rozkazem Józefa Piłsudskiego 6 sierpnia 1914 roku wyruszyła z Krakowa do zaboru rosyjskiego, obalając po drodze rosyjskie słupy graniczne.

Kadrówka wyruszy z krakowskich Oleandrów 6 sierpnia, w rocznicę wymarszu legionistów Józefa Piłsudskiego. Trasa marszu wiedzie historycznym szlakiem m.in. przez Michałowice, Słomniki, Miechów, Wodzisław, Jędrzejów, Chojny nad Nidą, Chęciny i Szewce do Kielc.

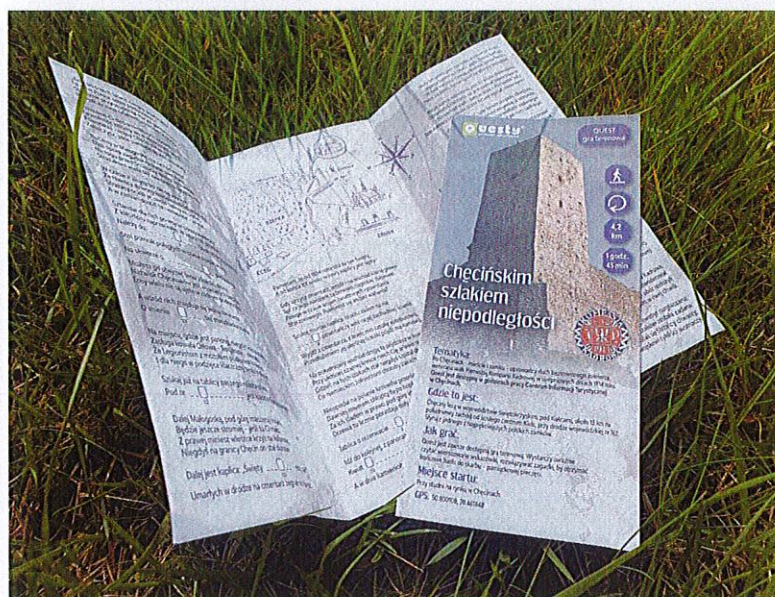

QUEST "Chęcińskim szlakiem niepodległości"

W listopadzie 2022 roku powstał w Chęcinach QUEST – czyli edukacyjna gra terenowa, która łączy elementy zabawy i nauki. Jest to jeden z questów powstałych w cyklu związanym z przemarszem I Kompanii Kadrowej z Krakowa do Kielc. Udział w zabawie to okazja, aby poznać zakątki Chęcin oraz ślady walki o wolność Ojczyzny. Historia w queście jest opowiadana przez ducha bezimiennego żołnierza, weterana walk Pierwszej Kompanii Kadrowej.

Jest to zawsze dostępna, edukacyjna gra terenowa, która łączy w sobie elementy zabawy i nauki. Aby rozwiązać wszystkie zagadki QUESTU i przejść grę, wystarczy uważnie czytać wierszowane wskazówki. Na mecie czeka na uczestnika skarb – pamiątkowa pieczęć.

QUEST dostępny jest w bezpłatnej aplikacji „Questy – Wyprawy Odkrywców” oraz na stronie www.questy.org.pl/quest/checinskim-szlakiem-niepodleglosci.

Piknik Historyczny

Tradycją już stało się, że każdego roku we wrześniu na błoniach za Zamkiem Królewskim spotykają się miłośnicy historii podczas Pikniku Historycznego, podczas którego można podziwiać rekonstrukcję historyczną przygotowaną przez Stowarzyszenie Jodła. Poprzez takie widowiska przekazywana jest wiedza i uczestnicy uczą się o mniej znanych, ale niezwykle istotnych faktach historycznych. To żywa lekcja historii.

W rekonstrukcjach wydarzeń z drugiej wojny światowej obiorą zawsze mieszkańcy gminy Chęciny oraz turyści z całej Polski, a wśród nich dzieci i młodzież, zafascynowani przedstawianymi scenami batalistycznymi oraz efektami pirotechnicznymi.

Zespół taneczny Cracovia Danza u stóp Zamku Królewskiego w Chęcinach

We wrześniu 2023 roku, wieczorową porą u podnóża chęcińskiej warowni, tancerze Baletu Dworskiego Cracovia Danza w epokowych strojach, niezwyklej choreografii. Spektakl „Roztańczony Renesans” został zainspirowany zapisami polskich obyczajów dworskich z czasów ostatnich Jagiellonów. W świat renesansowego balu przeniosły obecnych zaprezentowane w przedstawieniu tańce w stylu włoskim i francuskim. Całości dopełniły bogato zdobione stroje oraz pięknie stylizowane maski.

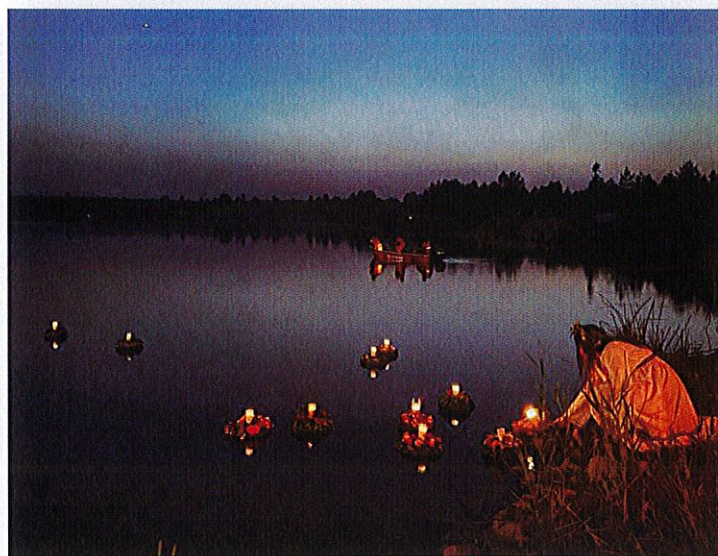
Magia Nocy Świętojańskiej nad zalewem w Lipowicy

Nad zalewem w Lipowicy odbyła się Noc Świętojańska, oferując ciekawy i pełen atrakcji program dla całych rodzin.

Wydarzenie rozpoczęło się od występów artystycznych najmłodszych. Jako pierwsi zaprezentowali się mali aktorzy z Teatru Grodzkiego Pod Basztami w Chęcinach, którzy swoim występem „Koło Jana” przywołali tradycje dawnych Słowian. Następnie publiczność miała okazję podziwiać Małą Akademię Folkloru z Łukowej, która zaprezentowała tradycyjne tańce i pieśni ludowe.

Nie zabrakło również występów Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Chęciny. Na scenie pojawiły się także zespoły muzyczne, które porwały do wspólnej zabawy wszystkich uczestników, wprowadzając tym samym jeszcze więcej radości i uśmiechu na twarzach zgromadzonych. Zespoły – „Fiesta” z Polichna, „Sidus” z Połańca oraz „Pozytywnie Nakręcenie” sprawiły, że wszyscy tańczyli i śpiewali, co dało poczucie jedności i integracji.

Na koniec, już pod osłoną nocy, odbył się klimatyczny pokaz Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Kłobucka”, który zaprezentował obrzęd Nocy Świętojańskiej. Widowisko to, pełne magii i tradycji, zakończyło się puszczaniem wianków na wodę, co dodało całości wyjątkowego uroku.

Inicjatywa „Narodowe Czytanie”

„Narodowe Czytanie” rozpoczęło się w 2012 roku, kiedy to wspólnie czytano „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Gmina Chęciny każdego roku przystępuje do tej inicjatywy organizując wspólnie z Gminną Biblioteką Publiczną w Chęcinach czytanie dzieł literatury polskiej jako doskonały sposób, aby zainspirować wszystkich do czytania.

Cykliczne wydarzenia na Zamku Królewskim w Chęcinach, kamienicy Niemczówka

- 1/ Celebrowanie świąt państwowych, takich jak rocznica koronacji króla Władysława II Łokietka – fundatora miasta, uchwalenia konstytucji 3 maja, bitwy pod Grunwaldem czy 11 listopada poprzez organizowanie prelekcji, gier terenowych, warsztatów, iluminacji zamku w barwach narodowych;
- 2/ Organizacja wydarzeń nawiązujących do dawnych zawodów (np. kowalstwa, kaletnictwa, bartnictwa, zielerstwa, zawodu kata czy kopisty), co miało na celu podkreślenie roli średniowiecznego miasta i zamku jako ośrodków rozwoju gospodarczego i społecznego okolicy;

ANDRZEJKI
na Zamku Królewskim
w Chęcinach

25-26 XI
2023

W GODZINACH
OTWARCIA WAROWNI

- tradycyjne wróżby andrzejkowe
- lanie wosku
- magiczna kula

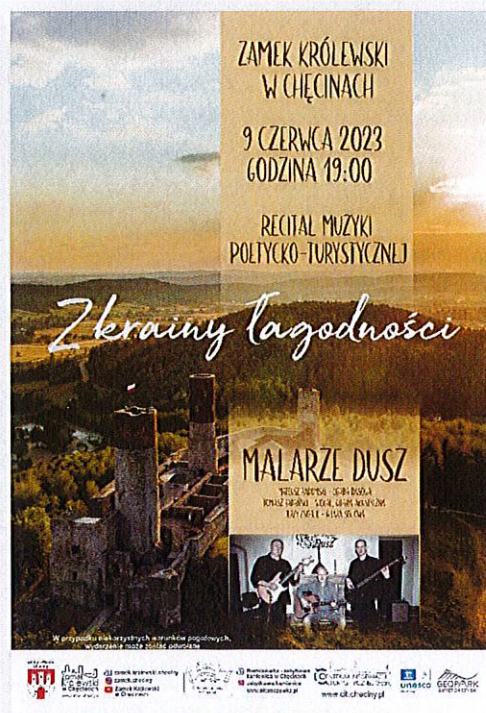
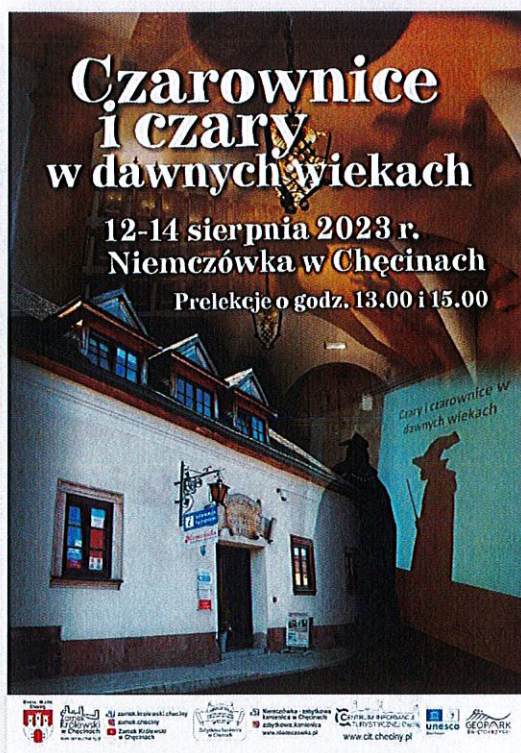
DODATKOWE ATRAKCJE
W CENIE BILETU WSTĘPU

Urząd Gminy Chęciny
Zamek Królewski w Chęcinach
www.zamek.checiny.pl

Niemczówka - zabytkowa kamienica w Chęcinach
zabytkowa kamienica w Chęcinach
www.niemczowka.pl

Centrum Informacji Turystycznej Chęciny
www.cit.checiny.pl

unesco
GEOPARK
ŚWIĘTOKRZYSKI

d/ *Utrzymanie i opracowanie nowych szlaków turystycznych, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.*

W maju 2023 roku została złożona fiszka zgłoszeniowa projektu wspieranego w Programie Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, w ramach strategii Rozwoju Ponadlokalnego Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego 2023+. Zaproponowany projekt został złożony w ramach celu szczegółowego RSO 5.1 Wpieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich – działanie 6.1 Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT).

Projekt pn. „*Podniesienie wartości kulturowej Gminy Chęciny poprzez utworzenie szlaku historycznego Chęcin*” obejmuje dwa zadania: 1. Utworzenie szlaku „Szlak Rabina – Pamięci Żydów Chęcińskich” oraz 2. „Trakt małego rycerza”.

Zadanie 1 „Szlak Rabina – Pamięci Żydów Chęcińskich” obejmuje wyznaczenie szlaku kulturowego, nawiązującego do życia społeczności żydowskiej w Chęcinach pozwoli wyeksponować atrakcje turystyczne regionu oraz nowo powstające produkty skierowane do licznie odwiedzających obszar KOF turystów. Inwestycja polega na opracowaniu, wytyczeniu i oznakowaniu szlaku pieszego. Przebieg trasy zostanie zaplanowany tak, aby można było zobaczyć miejsca i obiekty związane z kulturą i tradycją żydowską. Początek szlaku znajdować się będzie przy odrestaurowanej Synagodze, a jego koniec na cmentarzu żydowskim, gdzie planuje się wykonanie prac ułatwiających dojście do niego. Konieczne jest uporządkowanie terenu i wykonanie naturalnego zejścia, oczyszczenie macew itp. Realizacja zadania pozwoli zwiększyć atrakcyjność zabytkowego centrum miasta i wzbudzić zainteresowanie historią i kulturą społeczności żydowskiej, poprzez dostęp do dóbr kultury i dziedzictwa historycznego. Projekt łączyć będzie miejsca i obiekty związane z kulturą i historią Żydów mieszkających w Chęcinach.

Zadanie 2 „Trakt małego rycerza” obejmuje utworzenie ścieżki spacerowo-pieszej o walorach historycznych, oznakowanie trasy oraz opracowanie i montaż tabliczek informacyjnych o obiektach i postaciach związanych z historią gminy Chęciny. Opracowanie projektu i wykonanie figurek rycerzy i postaci historycznych z b razu oraz rozplanowanie ich umiejscowienie na trasie ścieżki. W ramach zadania planuje się doposażenie Centrum Informacji Turystycznej, będącej na trasie szlaku poprzez: zakup wyposażenia audiowizualnego do projekcji filmów w formacie 3D oraz nagranie kilkunastominutowego filmu pokazującego dzieje Chęcin i zakup wraz z montażem interaktywnych stolów multimedialnych w Muzealnej Izbie Pana Wołodyjowskiego w Chęcinach. Treść historyczna zostanie przedstawiona w sposób przystępny dla odbiorcy w każdym wieku, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

3. Podsumowanie

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami Gmina Chęciny w okresie sprawozdawczym ściśle współpracowała z placówkami kulturalnymi, oświatowymi, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi, kościołami i klasztorami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego całej gminy. Realizacja Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami wspierana była

również przez projekty edukacyjne i promocyjno-turystyczne mające na celu wzrost świadomości kulturalnej oraz rozbudzenie zainteresowania zabytkami wśród mieszkańców.

Podsumowując należy stwierdzić, że zadania były realizowane wszechstronnie przez różnorodne i komplementarne zadania, które w znacznym stopniu wpłynęły na realizację założonych celów. Zadania obejmowały zarówno działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu zachowania zabytków, jak i projekty upowszechniające i promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie potrzeby jego zachowania.

UZASADNIENIE

Gmina, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w zakresie zadań własnych realizuje zadania dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 7 ust. 1 pkt. 9).

Z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami z realizacji Programu Opieki nad Zabytkami, Burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Miejskiej. Uchwałą nr 581/LXXII/22 Rady Miejskiej w Chęcinach z dnia 22 grudnia 2022 r. zostało przyjęte sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Chęciny na lata 2020-2023 za pierwsze dwa lata jego realizacji. Poniższe sprawozdanie obejmuje realizację programu w kolejnych dwóch latach od daty przyjęcia w/w Uchwały.

Wypełniając obowiązek wynikający ze stosownych przepisów, uzasadnione jest podjęcie niniejszej uchwały.

KIEROWNIK
Referatu Funduszy i Promocji
mgr inż. Joanna Łysak

